

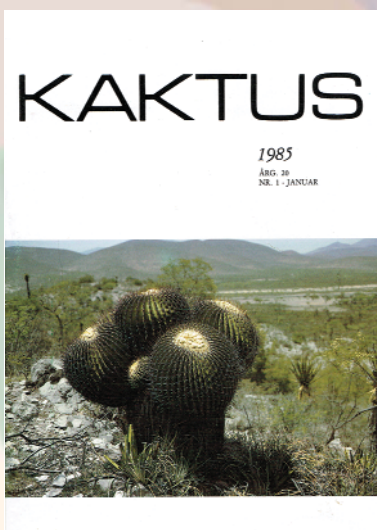
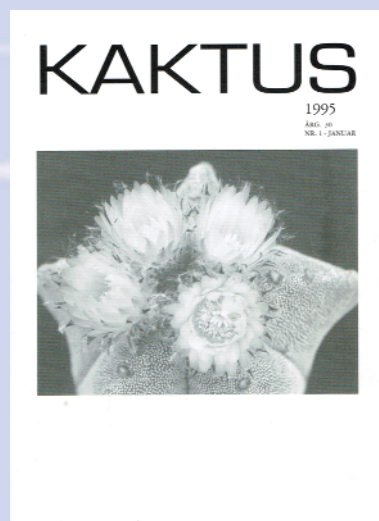
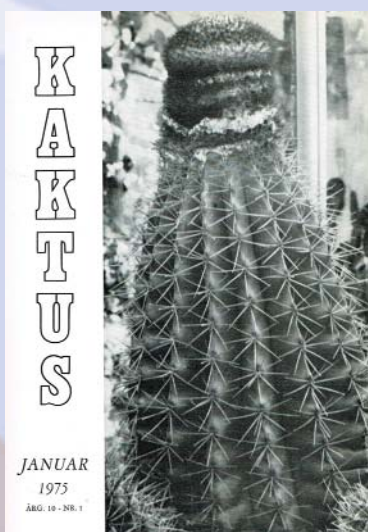
Nordisk Kaktus Selskab

50 års Jubilæum

Nr. særudgave

Maj 2015

Årgang 50

“Kaktus og andre sukkulenter” udkommer 3 gange årligt i februar, juni og oktober måned, som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Ellen Christensen, Løvsangervej 9, DK-5700 Svendborg, tlf. 6220 7640

E-mail: emke@christensen.mail.dk

Tryk : LaserTryk.dk A/S P. O. Pedersens Vej 9, DK-8200 Århus N

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december.

Årskontingent: Digitalt medlem DKK 75,-. Traditionel incl. papirblad DKK 175,-.

Vedr. indbetaling, se nederst på denne side. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af artikler og annoncer:

Termine für Anzeigen: Terms for advertising:

1. januar, 1. maj, 1. september.

Annoncepris: 1/8 side DKK 100,- 1/4 side DKK 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 side

DKK 100,- 1/4 side DKK 200. - Price for ans: 1/8 page DKK 100,- 1/4 page DKK 200,-

Hilsen fra redaktøren

Jeg vil gerne sige alle bidragsydere tusind tak for de mange spændende og underholdende indlæg, som I har forfattet i anledning af Nordisk Kaktus Selskabs 50 års jubilæum. Det har været et puslespil at få bladet redigeret, men jeg har nydt hvert minut og er selv godt tilfreds med resultatet.

Som det sig hør og bør ved et sådan jubilæum er der mange foto af personer i denne særudgave, men vore kære planter er ikke glemt, nogle af dem har også 50 års jubilæum og det er bestemt også værd at fejre.

Endelig vil den opmærksomme læser bemærke at bladet har en anden tyngde end normalt. Det har ikke været muligt at presse materialet ned på 24 sider, men det håber jeg I vil tage med et smil.

Hjertelig tillykke med de 50 år og rigtig god fornøjelse med læsningen.

PS. For god ordens skyld vil jeg lige bemærke, at flere af de foto der vises i dette blad, er af ældre dato og har derfor ikke samme standard som vanligt. Jeg håber på jeres forståelse.

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.nordiskkaktusselskab.dk>

Selskabets bestyrelse:

Formand: Erik Holm, Helgesvej 11,
7400 Herning. Tlf. 9712 3282 og 2665 4832.

Email: esholm@post9.tele.dk

Sekretær: Finn Larsen, Salbyvej 17,
4600 Køge. Tlf. 2252 3208

Email: salbyvej17@tdcadsl.dk

Kasserer: Peer Kammer Hansen,
Mannehøj 219, 6600 Vejen. Tlf. 8748 3223

Email: peerkb@hotmail.com

Øvrige funktioner:

Webmaster:

Finn Larsen

E-mail: salbyvej17@tdcadsl.dk

Indbetaling af kontingent:

Danske medlemmer:

Regnr. 1551 Kontonr. 6578713

Udenlandske medlemmer:

Swift: DABADKKK

IBAN: DK4930000006578713

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen,
herunder i en lidt yngre udgave

Forsiden:

En lidt anderledes forside denne gang, da den viser blad nr. 1 fra henholdsvis
1965 - 1975 - 1985 - 1995 - 2005 - 2015.

Nr. 1 fra 1965 er venligst udlånt af Per Andsager.

Nordisk Kaktus Selskab

1965-2015

Tekst: Hanna E. Hansen

Medlemsnummer: 607

NKS har eksisteret siden 1965, hvor Kreutzer Hansen var formand, MEN det er ingenlunde det første danske selskab af slagsen. I "Kaktus" nr. 3, juli 1987 har daværende medlem Georg A. Sydow en artikel, hvori han viser en annonce fra "Dansk Kaktus-Selskab", stiftet i 1932 af grev F. M. Knuth. Samme greve var en stor kaktusven, og en eller flere af hans bøger findes utvivlsomt hos diverse medlemmer. Den gamle annonce meddeler, at når medlemstallet er stort nok, vil der blive udgivet et dansk kaktustidsskrift. Årskontingentet havde den formidable størrelse af 6 kr. Desværre nåede medlemstallet vist aldrig op til et niveau, der muliggjorde trykning af et blad.

Mine personlige erfaringer med NKS begynder med årgang 1972. Og begyndelsen var ikke lovende. Jeg havde fundet frem til den daværende formand, B. Kreutzer Hansen via den gode, gamle klassiker: "Samlerens Store Kaktusbog" af W. Haage, som Kreutzer

DANSK KAKTUS-SELKAE

STIFTET 1932

Selskabet

arbejder for Udbredelse af Kendskab til Kaktus og deres Dyrkning,

afholder Medlemsmøder fra September til Maj,

foretager gratis Udlaan til Medlemmerne af tysk og engelsk Kaktuslitteratur,

abonnerer paa Kaktus-Tidsskrifter til Cirkulation i Læsekrede,

udgiver, naar Medlemstallet er stort nok, et dansk Kaktus-Tidsskrift,

Årskontingent kun Kr. 6.00.

Vil De være med, skriv da til:

DANSK KAKTUS-SELKAE

HISPEBJERGVEJ, KØBENHAVN N

Hos B. Kreutzer Hansen

Ovenstående foto og tilhørende tekst blev første gang bragt i "Kaktus" 2. årgang nr 4.

Lørdag d. 8. maj 1965 kunne man læse nedenstående indlæg i Politiken, skrevet af Poul Bruun-Møller:

"Overlærer B. Kreutzer Hansen, Chr. Winthersvej 17, Odense meddeler, at der er dannet en Nordisk Kaktusforening, hvorigen-nem kaktussamlere kan få kontakt med hinanden, og i øvrigt finde sammen, for at fremme dyrkningen af disse morsomme planter. Kontingentet er 10 kr og interesserede kan rette henvendelse til hr. Kreutzer Hansen, Odense. Vi har tidligere anbefalet sådanne specialklubber, der modvirker tendensen til ensretning indenfor vort plantesortiment. Vi vil også gerne give kaktusforeningen vore bedste ønsker med på vejen, og kan oplyse at medlemstallet er stærkt voksende, og blandt vore hjemlige kaktusspecialister tæller så kyndige folk som J. Nilas Jensen og gartneriejer Otto Petersen"

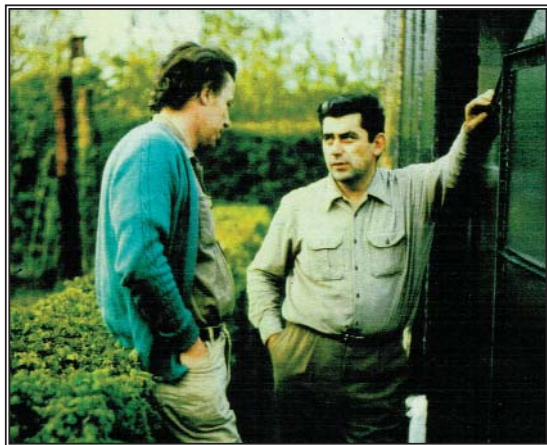
Hansen havde oversat. Jeg skrev sidst på vinteren til selskabet om medlemskab og betalte kr. 25 i kontingent. Så skete der ellers ikke noget i flere uger. Nu var 25 kr. dengang trods alt en sum penge for en fattig studerende, så jeg skrev et høfligt postkort med en forsigtig forespørgsel, om de mon havde fået mine penge. Efter nogle ugers forløb fik jeg mit postkort retur med en tilføjet håndskrevet note om, at man havde for travlt med andre ting til at beskæftige sig med det for tiden. Senere fik jeg dog en kuvert med nr. 1 & nr. 4 (januar-marts) fra 1972, og det var det!

Jeg tror nok, at jeg havde droppet NKS, hvis ikke der en dag i august var dumpet et kort ind af brevsprækken. Det var fra Martha og Otto Forum Sørensen, og de inviterede mig dels til at blive medlem af Sjællandskredsen, dels til "åbent hus" hos Frans Laursen, der da boede i Hjelmsøllille. Det var mit første bekendtskab med en rigtig kaktussamling, og så var jeg solgt. Men selskabet gik ikke for godt, der var andre end undertegnede, der mente, at bestyrelsen ikke var så effektiv igen, og i 1973 indkaldte Sjællandskredsen de medlemmer, de kunne få fat i til årsmøde på Landbohøjskolen i København. Her blev selskabet omstruktureret, og vedtægterne ændret. Frans Laursen - en af initiativtagerne - blev formand. Den eksisterende kasserer fortsatte et år endnu for kontinuitetens skyld, hvorefter han gik af - helbredet. Faktisk har NKS stort set hvilet på de vedtægter frem til årsmødet 2013, hvor der endnu engang blev foretaget væsentlige ændringer. Der er - som det fremgår af tabellen (se s. 8) - foretaget ændringer i bestyrelsen, men selve vedtægterne ændredes ikke meget.

I begyndelsen var bestyrelsen ret så talrig. Der var en formand, en næstformand, en intern og en ekstern sekretær, foruden naturligvis en kasserer. Der var også særlige redaktører for annoncer og for redaktion af "Meddelelser". Disse meddelelser blev ikke trykt i selve bladet,

Månedalens kaktusgartneri.
Martha Forum Sørensen på vej ud. Juni 1974
Foto: udlånt af Hans Keil

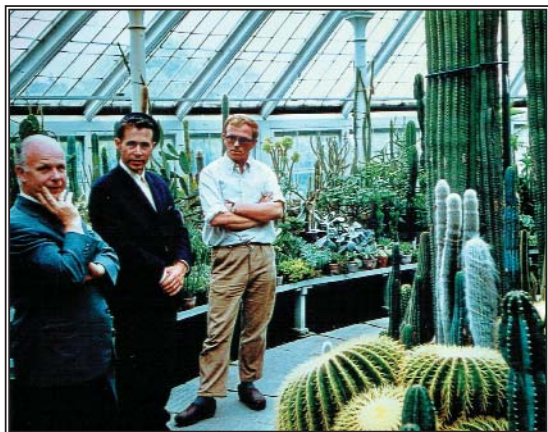

1976 NKS-Formand Frans Laursen
på besøg i Slesvig. Her hos H. J. Müller, der holdt
flere dia-foredrag i Grinsted.
Foto: udlånt af Hans Keil

men duplikeret på almindeligt papir og hæftet i midten af bladet. Dette blev dog efterhånden opgivet, dels på grund af mangel på stof og artikler til selve bladet, dels pga. faldende annoncetal og meddelelser. Der var en bibliotekar, siden hen endda to bibliotekarer, fordi der også kom et bibliotek i Sverige. Der var mange medlemmer i både Sverige og Norge dengang. Senere kom der også en "diatexbestyrer" som holdt orden i alle foreningens fælles dias og lånte dem ud til kredsene, når der skulle holdes

foredrag. Nu om dage er dias en saga blot, og diateket for længst nedlagt.

Biblioteket levede noget længere, men de meget stærkt stigende portoudgifter og besværet med at modtage og sende pakker efterhånden som postvæsenets service forringedes, gjorde at biblioteket ikke blev brugt. Så foreningens bøger blev sat til salg blandt medlemmerne. Det betød da altid en ekstra indkomst for foreningen.

Slesvigs kaktusvenner besøger
Botanisk Have i København. Ledere Nilaus Jensen
og Jørgen Damgaard tager imod. Sommer 1970.
Foto: udlånt af Hans Keil

1975 Kaktusmøde ved Kieler -kanalen.
H. Keil i samtale med formanden for
det tyske selskab, Petersen.
Navnkundig specialist for *Phyllocactus*.
Foto: udlånt af Hans Keil

Udover hovedforeningen, Nordisk Kaktus Selskab, var der lokale kredse. Nu er det kun Sjællandskredsen og Østjyllandskredsen - i dag slet og ret Jyllandskredsen - som stadig eksisterer. Men i 80'erne og begyndelsen af 90'erne var der også Vestsjællandskredsen, Fynskredsen, og i Jylland Nord-, Vest- og Sønderjyllandskredsen samt Sydslesvigkredsen. NKS-Sverige, Syd-sverige og i Norge Sørlandet og Norgeskredsen. Der var så sandelig også en kreds i Finland, Helsingfors. Ak, ja, og medlemstallet var i alt over 900 fanatikere, heraf også 5 medlemmer i Japan. I 1993 er antallet af medlemmer faldet til 659. Engang ved et årsmøde i Grindsted hævdede daværende formand, Frans Laursen, at på alle lokaliteter, hvor der bare boede 5 medlemmer, kunne der oprettes en kreds og afholdes årsmøde. Men der var trods alt ikke stemning for Japan.

Frem til ca. 1991 eksisterede begrebet "konsulenter". Det kunne være medlemmer, der havde specialiseret sig i bestemte slægter, medlemmer, der var specialister i frøformering eller podning. Nu har man muligheden for at finde svar på sine spørgsmål via nettet, og ikke mindst via NKS' hjemmeside, hvor begrebet "konsulenter" er på banen igen.

Udgifterne til trykning af bladet - og ikke mindst portoen - steg og steg gennem årene. Bladet blev dyrere og dyrere, kontingentet steg i takt hermed, og medlemstallet faldt. I 2008 gik NKS på nettet og fik en hjemmeside. Selv om antallet af besøgende har været mindre end ønskeligt, må det siges at have været en succes. På årsmødet i 2013 blev der foretaget endnu en vedtægtsændring, så det blev muligt at være "elektronisk medlem". Det elektroniske medlemskab indebærer, at der betales et væsentligt mindre kontingent, hvorved man får adgang til alle selskabets aktiviteter alene gennem den nyredigerede hjemmeside. Samtidig lykkedes det redaktøren at finde et noget billigere og fuldt så godt trykkeri til bladet, så de medlemmer, der fortsat ønsker en "hard copy" af bladet

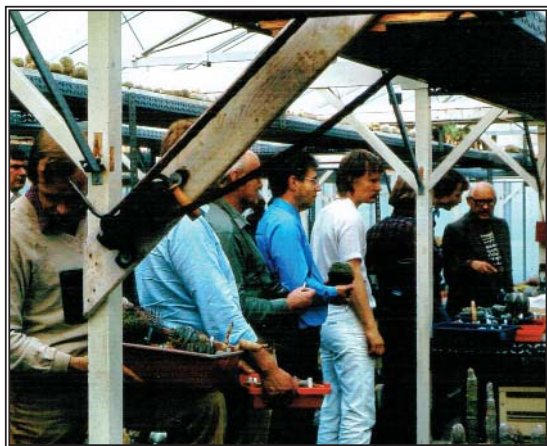
får stadig bladet tilsendt, men de betaler så til gengæld dobbelt op i kontingent. Denne nye ordning har fungeret fint, og medlemstallet er stærkt forøget siden denne ordning trådte i kraft.

I 1990 kunne NKS holde 25-års jubilæum, og det blev fejret med det første nummer i farver siden foreningens reorganisering i 1974. Nåh, ja: farver, økonomien rakte kun til et enkelt delvist farvelagt nummer. Til skuffelse for mange. Dengang var elektronisk databehandling ikke opfundet, og bladet blev planlagt med lineal og tegninger. Billederne blev sendt enten som papir eller dias. Og så fik redaktøren et præprint til korrekturlæsning. Sætterne havde deres hyr med de latinske plantenames (og undertiden med stavning i almindelighed), og korrekturlæsningen var meget besværligt. Email var der naturligvis ikke, så man sendte anbefalede breve frem og tilbage - det var dyrt og besværligt. Fra 1997 blev alle fotos i bladet i farver. Til gengæld steg kontingentet så fra 175 kr. til 250 kr. For de medlemmer der boede i "udkants-Danmark", langt væk fra kredsaktivitet etc. var 4 blade á 62,50 kr. altså, hvad de fik ud af et medlemskab. Det fik ikke overraskende medlemstallet til at falde. Det skal dog her bemærkes, at interessen for kaktus-/sukkulentyrkning har varieret gennem årene uanset alt andet. De sande fanatikere betaler gerne for bladet, fællesskabet etc. Og stigende medlemstal i forbindelse med oprettelse af hjemmesiden tyder på stigende interesse igen.

Som en kuriositet kan berettes, at d. 25.-28. okt. 1991 var Sjællandskredsen med til at arrangere en stand med kaktus og sukkulenter ved K.A.F's udstilling i Forum. Der blev taget et foto af en "*Pilocereus azureus* var. *Mermadensis forma seminudum*", se Kaktus nr. 1, 1991 side 19 (eller s. 41 i dette blad i Peter Brandts artikel). Dette foto gav anledning til en protestskrivelse fra Botanical Garden Berlin-Dahlem (OG de fik faktisk endda bladet gratis!!), hvori ikke færre end 15 krænkede kvinder protesterede mod

1986 NKS Kaktus-bus i Holland.
Tur-leder Ib Holm, der ses tv. i billedet,
er mester i at få plads til alle kaktus-indkøb.
Foto: udlånt af Hans Keil

1984 Holland-Belgien kaktus-tur.
Vi står i kø ved kassen i det flotte gartneri
De Herdt, Begien (i blå skjorte H. Keil).
Foto: Stolper

billedet. Se nr. 2, 1991 s. 43. Det var nu ikke alle, der var lige så snerpede, der kom - også fra udlandet - andre tilkendegivelser, der viste, at fotografiet var blevet opfattet som den spøg, det var ment at være.

En årlig tilbagevendende begivenhed er kaktus-turen der tidligere lå i Bededagsferien, men som nu er henlagt til dagene i forbindelse med Kristi Himmelfartsdag. Med undtagelse af et enkelt år, hvor turen gik til England, har det været en bus-tur til Holland-Belgien-Tyskland og diverse gartnerier. Referater fra turene er beskrevet i

Foto tv: Holger th. og Jørgen bagerst hos Katze. Foto mf: Charlotte og Aase. Foto th: Helga og Leif
Alle foto: udlånt af Hans Keil

bladene, og de har været succesrige og for deltagerne også ret ruinerende. De altid eksisterende pladsproblemer, kaktus-fanatikere lider under, manifesterer sig ikke mindst, når de indkøbte planter skal pakkes til hjemturen. Det forlyder, at købere af og til har været nødt til at køre hjem i bussen med et særligt pragteksemlar på skødet. (Der foreligger dog ikke noget om, at pludselige opbremsninger har medført skader på planter!)

Indkøbsturene og årsmøderne var de steder, hvor man havde mulighed for at købe planter, som ellers ikke kunne findes hos lokale blomsterhandlere. I disse EDB-tider kan man let handle planter hjem via internettet, men så let gik det ikke før i tiden. I de ældre blade kan man finde rædselsberetninger om modtagelse af planter fra udlandet, hvor pakkerne skulle via toldvæsen etc. og nåede frem i en tilstand derefter. Nu har man Washington konventionen, og det er forbudt at indsamle truede planter - dvs. de planter, der har særlig samlerinteresse - i naturen og at handle med dem. Men der findes gartnerier, der opformerer liebhavereksemlarer på lovlig vis.

I øvrigt hørte jeg allerede i mine tidlige medlemsdage følgende regel: Hvis du har slået tre - 3 - på hinanden følgende eksemlarer af en

given plante ihjel, så skal du ikke prøve mere, for så kan du ikke dyrke den art. Men jeg har aldrig hørt om noget medlem, der indrømmede at have overholdt den.

Som det vil fremgå af tabellerne (se s. 8), er årsmøderne blevet holdt hvert år. De her været lokaliseret over hele landet, og med undtagelse af ét år - arrangeret af Hans Keil i Slesvig - har de alle været afholdt i Danmark. I mange år sluttede selve årsmødet først søndag eftermiddag. Der var foredrag både lørdag og søndag, plantesalg begge dage og besøg på flere gartnerier og i privatsamlinger. Efterhånden blev søndagene dog noget tyndt befolket: folk tog hjem lørdag aften. I de senere år har det derfor været mere koncentreret: selve mødet om lørdagen og besøg i samlinger dagen efter. Det ser også ud til at fungere. Der er stadig plantesalg, og nu må "uvedkommende" godt deltage som kunder. Der skal jo hverves nye medlemmer.

Nu eksisterer flere af datidens gartnerier, som vi i sin tid besøgte, ikke længere. Mange af de medlemmer, der i 1974 omorganiserede foreningen eksisterer heller ikke længere, og de dengang unge og entusiastiske er blevet gamle og brugte. Lad os håbe på, at de nye, elektroniske generationer kan føre de stolte traditioner videre.

NKS - Tidslinie.

Selskabet blev rekonstrueret i 1974. Før da bestod bestyrelsen af:

Formand: B. Kreutzer Hansen, Næstformand: O. Agerboe, Kasserer og bibliotekar: E. Christensen

To sekretærer: W. Olsen og A. Bæksted Nielsen.

Desuden var der to udenlandske bestyrelsesmedlemmer:

Hans Keil fra Sydslesvig og Cees Rijk van Ravens i Norge

I perioden 1974-2014 gælder følgende:

Formand	Næstformand*)	Sekretær **)	Kasserer	Redaktør
Frans Laursen 1974-77	Orla Agerbo 1965-75	Otto Forum Sørensen	E. Christiansen 1965-74	Kjeld Christiansen
Peter Brandt Pedersen 1978-94	Ebbe Skov 1975-80	1974-	Otto Forum Sørensen 1974-79	1974-79
Jan Petersen 1995-97	Thorbjørn Haldammen 1980-88	Finn Ålbæk Madsen 1974-	1974-91	Hans Grønlund 1979-83
Henrik Helms Madsen 1997-2004	Kjell-Erik Nielsson 1988-91	Inge Clausen 1977-82	Finn Larsen 1991-95	Bjarne Kjemppf 1983-88
Mogens Madsen 2004-06		Thorbjørn Haldammen 1980-88	Jørgen Rasmussen 1995-96	Hanna E. Hansen 1988-93
Hanna E. Hansen 2006-14		Jytte Thybo 1983-91	Dubbeld Samplonius 1996-2001	Helga Erritzøe 1993-98
Erik Holm 2014-		Bjarne Kjemppf 1988-95	Pia Larsen 2001-08	Henrik Helms Madsen 1999-2000
	Webmaster:	Preben Daugaard 1995-2000	Hans Grønlund 2008-09	Finn Larsen 2000-04
	Lisbeth Ingeborg	Jørgen Ørsted 2000-03	Christian Lorentsen 2009-13	Ellen Christensen 2005-
	Kristensen &	Michael Nielsen 2003-13	Peer Kammer Hansen 2013-	Redaktør, Annoncer
	Klaus Berntsen 2007	Finn Larsen 2013-		Peter Claes Rundblad 1974-77
	Finn Larsen 2008-			

*) Posten "næstformand" blev nedlagt i 1991.

**) Overlappende perioder for sekretærposten, skyldes, at NKS indtil 1991 havde både en Intern- og en Ekstern sekretær

I perioden 1974-2014 gælder følgende:

Bibliotekar	Kontingent
Peter Brandt Pedersen 1974-76	1974-76 60 kr.
Peter Claes Rundblad 1977	1977-80 70 kr.
Hans Grønlund 1977-83	1980-82 80 kr.
Erik Holm 1983-89	1983-85 100 kr.
Larserik Arne, Sverige 1983-2000	1986- 110 kr.
Jørgen Mortensen 1989-97	1987-91 120 kr.
Bent Olesen 1997-2003	1991-93 150 kr.
Hans Bjørding, Sverige 2000-09	1993-96 175 kr.
Per Andsager 2004-07	1997-2001 250 kr.
DK-bibliotek nedlagt 2007	2001-02 200 kr.
S-bibliotek nedlagt 2009	2002-05 300 kr.
	2006- 325 kr.
	2007-10 295 kr.
Diatek	2011-13 275 kr.
Palle Carlsen 1980-88	2014- 75/175 kr
Esther Genker 1989-2000	

NKS, tid og sted for årsmøder:

1974: Landbohøjskolen, Kbh.	1995: Ellidshøj v. Ålborg
1975: Grindsted, København	1996: Dalum
1976: Landbohøjskolen, Kbh.	1997: Svenstrup v. Ålborg
1977: Grindsted	1998: Ellidshøj v. Ålborg
1978: Grindsted	1999: Kalundborg
1979: Grindsted	2000: Ellidshøj v. Ålborg
1980: Villevorde København	2001: Kalundborg
1981: Aalborg	2002: Kalundborg
1982: Haderslev	2003: Korinth
1983: Slagelse	2004: Korinth
1984: Dalum	2005: Køge Vandrehjem
1985: Viborg	2006: Køge Vandrehjem
1986: Sydslesvig	2007: Grindsted
1987: Ålborg	2008: Køge Vandrehjem
1988: Viborg	2009: Kalø Landbrugsskole
1989: Dalum	2010: Køge Vandrehjem
1990: Ålborg	2011: Køge Vandrehjem
1991: Grindsted	2012: Danhostel, Hobro
1992: Lundby, Sjælland	2013: Dalum
1993: Grindsted	2014: Dalum
1994: Grindsted	2015: Dalum

Agave ... en gave i blomst

Tekst og foto: Hans Dall, Sjællandskredsen

Agavefamilien (Agavaceae) er en stor planteslægt med mange underslægter. Alle disse slægter er en-kimede planter, som især i bladene indeholder store mængder vand. Derfor gror de også mest i regnfattige områder i Mexico og nærmeste nabolande. Planten vokser som rosetter med mange sylspidse bladender.

Agavens størrelse og dens blomsterstængel varierer meget, fra ca. 2 meter i diameter og ca. 8 meter bladstængel ned til små planter på ca. 20 cm i diameter og en blomsterstængel på ca. 1 meter.

Jeg har, siden min interesse for kaktus og sukkulenter startede i 1978, gradvist fået samlet ca. 25 forskellige mindre arter, heriblandt den art jeg her vil omtale - nemlig *Agave polyanthifolia*.

Med jævne mellemrum har jeg deltaget i NKS's indkøbsture til Tyskland, Holland og Belgien og har altid været på udkig efter mindre arter af agaver med små tætte rosetter. Derfor var jeg ikke sen, da jeg i 1989 så en lille tæt voksende *Agave* hos Katze - gartneriet i Tyskland. Pris 3,50 DM. De efterfølgende år voksede den støt og roligt i størrelse med tætte rosetter og med fine hvide aftegninger på bladene. Jeg var godt tilfreds med planten som den var, men i 1997 skød agaven til min store overraskelse og glæde en blomsterstængel i vejret på over 1 meter besat med et utal af blomster langs hele stæn-

Agave polyanthifolia med blomsterstængel

gelen. Senere kom der frøkapsler fyldt med frø. Nå - nu skulle jeg rigtig til at høste frø, putte dem i små poser á 10 stk. og sælge dem for 10 kr/pose for denne efterspurgte *Agave*. Jeg høstede ca. 600 frø divideret med 10 = 60 poser á 10 kr. = 600 kr. - nu blev jeg velhavende, tænkte jeg. For en sikkerheds skyld skulle jeg lige afprøve spireevnen - men ak! - ikke et eneste frø spirede. De var golde. Da røg en god forretning. Hvad værre var, agaveplanten døde langsomt over en periode på 3 år. Men heldigvis havde den forinden sat ca. 20 aflæggere rundt om planten. Disse blev skåret fra og pottet - så nu er en ny generation på vej frem.

Da jeg igen siden besøgte Katze-gartneriet var jeg på jagt efter en ny plante. Det lykkedes i 1993. Siden har Katze ikke haft planten.

I 2001 blomstrede *Agave polyanthifolia* og satte efterfølgende mange frøkapsler.

Eksemplaret fra 1993 blev i 1998 udplantet frit i drivhuset med det resultat at den blomstrede i år 2001. Samtidig er den allerede begyndt at lave aflæggere. Så nu gælder det om at forhale den første generation og samtidig at fremme

den anden generation, så jeg forhåbentlig kan have en plante af hver generation i blomst samtidig, så jeg kan foretage en gensidig bestøvning. Hvis det lykkedes, vil jeg se frem til at blive velhavende på mine gamle dage.

Agave polyanthifolia : 6 planter fra 1. generation

Nordisk Kaktus Selskab: Sjællandskredsen

Tekst og foto: Hans Dall.

Artiklen er bragt første gang i "Kaktus og andre Sukkulenter" i år 2000 nr. 3

I anledningen af NKS's 50 års jubilæum er "gamle" medlemmer blevet opfordret til at komme med input til Jubilæumsnummeret. Hans Dall, der i mange år var formand for Sjællandskredsen har fundet dette gamle indlæg fra år 2000 frem, som igen kommer til ære og værdighed.

Dette er en god lejlighed til at markere os over for medlemmerne samt en lejlighed til også at samle op på kredsens historie. Her vil vi begynde så langt tilbage som muligt.

Sjællandskredsens historie er tæt forbundet med NKS's historie, idet NKS på et tidspunkt midt i 60'erne var ved at lide en langsom død under den tidligere formand Kreutzer Hansen. Derfor tog flere medlemmer initiativet til en fornyelse ("kup"), idet Frans Lauersen sammen med Otto Forum Sørensen, Peter Rundblad, Peter Brandt Pedersen, Kjeld Christiansen og Bent Jørgensen "overtog" ledelsen i NKS. Frans blev formand, Otto kasserer, Peter Rundblad, Peter Brandt Pedersen og Bent kom med i bestyrelsen. Bent blev i øvrigt også "vandbærer" (sørgede for øl og vand under møderne). Nogle af disse aktive medlemmer startede Sjællandskredsen i 1970 med Frans som formand, Otto som kasserer samt Peter Brandt Pedersen. Disse 3 fortsatte til 1974, hvor Frans flyttede til Grindsted, hvorpå Peter Brandt Pedersen overtog formandsposten. Peter Brandt og Otto fortsatte til 1990, hvor Sjællandskredsen blev helt adskilt fra NKS's ledelse med egen bestyrelse, bestående af 5 personer, som efter ca. 3 år indskrænkede sig til 3 personer. Endnu 1 faldt fra, men en ny (Jan) trådte til. Så på nuværende tidspunkt (år 2000, red.) er vi følgende: Per Rønkel (kasserer), Jan Petersen og Hans Dall.

Juleauktion med Peter Brandt Pedersen (julemand) og Per Rønkel som kasserer.

Hvordan er Sjællandskredsens aktiviteter?

I mange år har vi kørt et slags fast program, som typisk er som følger: 3 vintermøder efter nytår i Botanisk Have's Auditorium, ca. 6 åbne haver hos medlemmer i sommerhalvåret. Året slutter med 3 møder om efteråret i Landbohøjskolens drivhuse på Rolighedsvej 23, nede bag hovedbygningen. Det sidste af disse møder er en hyggelig julefrokost med årets højdepunkt, nemlig auktion af planter sponsoreret af medlemmer samt af Botanisk Have (Jørgen Damgård). De indendørs møder starter altid med plantesalg af medlemmernes egne medbragte planter. Derpå foredrag/oplysninger om forskellige emner, såsom dias af planteslægter, gennemgang af aktuelle bøger, vejledning i pasning, såning og overvintring af planter, skadedyrsbekæmpelse og med mellemrum blot en slags hyggeaften, med kaffe og kage af foreningens lomme. I flere år har vi haft et inspirerende samarbejde med Skånekredsen

Plantesalg til Sydsvenskekreksen
hos Finn Larsen i Køge

tid til et godt socialt samvær under hyggelige former. Dette kunne gøres for under 2000 kr med 3 overnatninger med morgen- og aftensmad.

Sjællandskredsen havde i år 2000 (red.) 110 medlemmer og kontingentet var 30 kr om året. Vi udsender mødeprogram 3 gange om året: januar, maj og september. Desværre møder der gradvist færre medlemmer op til vores arrangementer (julefrokost undtaget), typisk under 20 medlemmer. Det skyldes nok at indholdet af foredragene over en årrække forekommer trivielle; idet det er det samme som at læse en god bog et par gange eller 3 - så kan man også den udenad! En anden årsag er svagt faldende medlemstal og sidst men ikke mindst - for lille tilgang af nye medlemmer. Så hvis du bor på Sjælland, især i området Storkøbenhavn, så skulle du prøve at møde op til nogle af vor åben - havedage.

Du skal være Velkommen!

med besøg i 3 haver i hvert land, hvor vi i privatbiler er blevet transporteret rundt til de forskellige åbne haver (incl. frokost det ene sted). Yderlig repræsenterer vort mangeårige medlem Hugo Jensen fra Fakse, NKS og dermed alle kredse ved sin deltagelse i haveudstillinger rundt i hele landet i sommerhalvåret.

Sjællandskredsen har i øvrigt været drivkraften ved NKS's bus-indkøbsture i 1996 og 1999 til Tyskland, Holland og Belgien. En virkelig god mulighed for at gøre fine plantekøb samt at se Europas flotteste privatsamling hos De Herdt i Belgien. Tillige også

Sydsvenskekreksen på besøg
hos Peter Brandt Pedersen

Erindringsbilleder! - især om Østjyllandskredsen -

Tekst: Bjarne Kjempff

Foto: hvor intet andet er nævnt, Kirsten Knage og Bjarne Kjempff

I anledning af NKS's 50 års jubilæum i 2015 har bestyrelsen sendt en opfordring ud til mangeårige medlemmer om at skrive foreningens historie, som de husker den! Her følger min beretning. (Der tages forbehold for Alzheimer Light!!)

Mit første møde med NKS foregik i 1981, hvor jeg og min hustru, samt to andre venner besøgte Peter Brandt Pedersen i Tårnby og beså hans plantesamling. Aldrig havde jeg set noget lignende og der blev min skæbne udi kaktusverdenen besejlet. Peter sendte os til Inge Clausen og gartneriet "Månedalen", og her købte jeg 10 flotte kaktus, hvoraf jeg stadig har to tilbage. Gartneriet var et fantastisk sted og satte yderligere skub i interessen.

De følgende år involverede mig endnu mere i kaktusverdenen, idet jeg blev redaktør af KAKTUS i 1983-88 og senere sekretær i NKS bestyrelse, et job der skaffede mig i kontakt med rigtig mange mennesker både herhjemme og i udlandet.

Jeg vil i det følgende koncentrere mig om mit arbejde i kredsen og de mange personligheder jeg har mødt derigennem. Under mit første besøg hos P. B. P. fortalte han om en person i Randers, som jeg absolut skulle besøge. Jeg ringede og aftalte at komme og se hans samling. Det var mit første møde med Poul Bach, en utrolig gæstfri mand, der delte planter ud med rund hånd. Jeg husker, at jeg kom hjem med 48 planter uden at have haft pungen oppe af lommen! Poul fortalte om noget, der hed Østjyllandskredsen, og opfordrede mig til at komme til et møde, der blev holdt på biblioteket på Langenæs Allé i Aarhus. Der mødte jeg for-

Månedalens kaktusgartneri besøges af Københavns kaktusvenner juni 1974. Til højre Formand Frans Laursen i samtale.
Foto: Hans Keil

Palle Carlsen sammen med Karl fra Rønde.

manden Palle Carlsen, Leif og Karl fra Rønde, Henry fra Bot. Have i Aarhus, Peter Hansen fra Gerlev og mange andre. Palle Carlsen arbejdede for GASA og havde således gode kontakter i planteverdenen, Leif havde en stor samling

Parodia, Karl samlede på *Echinocereus* og Henry var en mester i *Lithops*, mens Peter Hansen blev kendt for sin evne til at pode. Der var således masser af erfaring at trække på og det er jo lige netop det, der er kredsens styrke. Men ak! Interessen for kredsarbejdet var for nedadgående og rent faktisk lukkede Østjyllandskredsen i vinteren 1982-83.

På det tidspunkt var der i NKS 12 kredse, hvoraf mange kørte ganske godt. Vestjyllandskredsen var rigtig aktive omkring de berømte damer fra Aulum, Jytte Thybo, Metha og Anna Larsen, samt Erik Holm, Dagny Jensen fra Herning og Skovsgaard fra Breum i Salling. Jeg var især imponeret over deres flotte udstilling i "Levende Hobby", hvor de lavede Hernings Byvåben i kaktus i anledning af byens 100 års fødselsdag. Planterne hentede man hos et af Danmarks adskillige kaktusgartnerier, nemlig Mathiesen i Rødekro. Der var også gartner Jacobsen i Mundelstrup, P. C. O. Nørgaard på Salling, Ole Olsen og Sivertsen på Fyn, Grethe Kristensen i Klejsbro og Bent Jørgensen i Vallensbæk.

I 1985 gik 5 personer sammen for at genoplive Østjyllandskredsen. Det var Palle Carlsen, Jørgen Mortensen, Chr. Lorentsen, Kirsten Knage og undertegnede. Man var enige om en kollektiv ledelse og Chr. Lorentsen blev valgt til frontfigur! Vi gik væk fra "vintermøder" og til mere udadvendte aktiviteter med åbne huse, kurser, besøg på gartnerier og andre samlere i andre kredse. Jeg vil i det flg. komme nærmere ind på nogle af aktiviteterne i 1980'erne og 90'erne.

Pr. definition er vi jo samlere og det indebærer at man altid er på jagt efter nye planter til sin samling. Det var der rig mulighed for med de mange danske gartnerier, men der var også afstikkere til f. eks "Klein Mexico" i Slesvig og selvfølgelig den årlige indkøbstur til Tyskland, Holland og Belgien. Det er min opfattelse, at

Hans Skovsgaard og Erik Holm

P.C.O. Nørgaard

man såede mere dengang, end man gør i dag. Bare se på den frøliste som KAKTUS åbenbarede hver vinter. Den førende på området var Gunnar Ravn på Fyn. Han forsynede det meste af Danmark med utallige frøplanter til billige

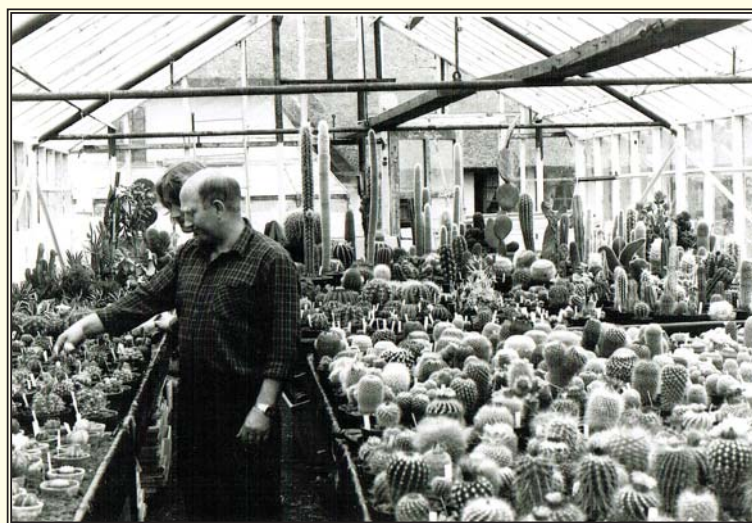
Levende Hobby i Herning 1982.

penge. Det var altid spændende at besøge Gunnar, der samtidig bestyrede Indkøbscentralen for NKS.

Kredsen var i det hele taget glad for at tage på udflugter. Udover besøg hos mange samlere i

andre kredse, havde vi udflugter til Botanisk Have i København, vi besøgte Henrik H. Madsens samling, der befandt sig på Samsø, sejlede til Varberg i Sverige til en stor kaktusudstilling og den største tur gik til Norge for at

besøge Sørlandskredsen. Der var 8 medlemmer med på en fantastisk tur, og året efter gjorde nordmændene gengæld og kom til Danmark med et hold og blev vist rundt i vore samlinger.

Gunnar Ravn i drivhuset

Gartner N. P. Jacobsen i Tilst (Mundelstrup) var også et dejligt sted at komme. Her arrangerede kredsen flere praktiske kurser, hvor vi bl.a. lærte at blande vores egen kaktusjord, et emne man nok den dag i dag kunne ønske,

der blev gjort mere ud af. Desuden havde vi podekurser, hvor vi lærte de vigtigste teknikker udi podningens ikke så vanskelige kunst. Vi havde også et kursus, hvor vi lærte at lave en temperaturalarm til drivhuset.

Som årene er gået er det jo ingen hemmelighed, at medlemstallet i NKS er dalet støt og roligt og selvfølgelig har det haft afsmitende virkning på kredsenes størrelse og antal. Mens der tilbage i 1980'erne var 14 kredse, ser vi at der faktisk kun er 2 kredse tilbage, nemlig Sjællandskredsen og Jyllandskredsen (førhen Østjyllandskredsen).

I Jyllandskredsen er vi i skrivende stund 16 medlemmer og vores aktiviteter begrænser sig til 3 forårs- og 3 efterårsmøder. (Jeg medregner årsmødet som 1 af de 3 møder). Grunden til at der er så få medlemmer kan jo skyldes mange ting! Internettet får det meste af skylden, men det kan jo ikke erstatte den sociale del af vores møder, som man ikke kan se bort fra er en stor faktor. Vi forsøger at holde liv i kredsen, ved at sørge for, at der altid er planter til salg på møderne og at kredsens pengekasse aldrig vokser sig for stor, men bliver brugt til medlemmernes fornøjelse. Administrationen er minimal. Vores "generalforsamling" tager ca. 2 min. hvert år. Jeg husker engang jeg var foredragsholder i Nordjyllandskredsen i 1986. Der blev holdt generalforsamling inden mit foredrag. Det tog ca. 1 time og stort set samtlige fremmødte (ca. 20 pers.) blev valgt til et job i kredsen. Jeg svor dengang, at det aldrig måtte blive sådan i vores kreds!

Åbent hus på Samsø.
Jørgen Mortensen, Chr. Lorentsen og Poul Theodorsen.

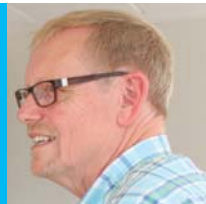
Levende Hobby i Herning 1982

Har kredsen stadig en rolle at spille i NKS fremover? Ja mener jeg, og jeg håber, at der igen vil opstå nye kredse. Alt hvad der kræves er et par ildsjæle og lidt kreativitet.

NKS fejrer 50 års jubilæum!

Tillykke til foreningen og alle dens medlemmer.

Tekst og foto: Ebbe Skov
Medlemsnummer: 395

Halvtreds år! Hvad betyder det, når man føler sig ung og stadig interessant? Jo, det betyder, at selv om man er født i 1965, så har man gjort noget for "sagen", så både én selv og andre synes, at det stadig er værdt at nyde synet. Dette gælder i høj grad for vor forening "Nordisk Kaktus Selskab" og vort medlemsblad "KAKTUS og andre SUKKULENTER". Vi er i godt selskab, og samtidigt nyder vi at pleje vor hobby og dele glæden over planterne og blomsterne med hinanden.

I starten skete dette via medlemsbladet, de lokale kredse, årsmøderne og indkøbsture. Aktiviteterne i lokalkredsene samt indkøbsturene er desværre reduceret kraftigt på grund af faldende medlemstal, hvilket desværre er generelt for mange foreninger. Til gengæld har den teknologiske udvikling gjort det muligt at træffe hinanden på nye måder via mail, hjemmesiden og Facebook, hvilket faktisk betyder, at man i dag hurtigere kan få kontakt med andre, der dyrker sukkulente planter. Endvidere har vi i dag flotte medlemsblade både i papir- og elektronisk format. Tilsyneladende betyder sidstnævnte, at vi igen ser en lille stigning i medlems-tallet.

Jeg har været medlem siden 1969 og er registreret som medlem nr. 395 i medlemslisten i medlemsbladet 5. årgang nr. 4, der udkom i januar 1970. Jeg har således været medlem af NKS i 46 år.

Min interesse for kaktus og sukkulenter startede i gymnasietiden, hvor jeg fik et par planter af nogle klassekammerater. Min søsters venindes far samlede på kaktus. Ham besøgte jeg naturligvis, og så var interessen skabt. Efter indmeldelsen i NKS fik jeg besøg af medlem nr. 16 - Kaj Christiansen, kendt for sine flotte *Echinopsis*-hybrider og fotos af deres blomster. Kaj kom på knallert med en lille kasse kaktus på

bagagebæreren. Samlingen var grundlagt og er over årene vokset (og af og til skrumpet pga. uheld), så jeg i dag kæmper med manglende plads i mit drivhus, der "kun" er på 22m². Hertil kommer et lille drivhus på 6 m² samt mange agaver på friland om sommeren. Huset er opvarmet med fjernvarme og bliver godt isoleret om vinteren, hvor temperaturen holdes på ca. 8°C. Mit første drivhus i mine forældres have var af plastik og på godt 1 m², indtil jeg fik bygget et hus på 12 m² af glas. Min interesse spreder sig over alt for meget med både kaktus

Forfatteren til denne artikel sammen med en *Agave americana* i Portugal

og sukkulenter. Jeg har over 30 forskellige agaver og en del caudex-planter, som jeg finder meget spændende. To af min agaver har blomstret med flotte blomster.

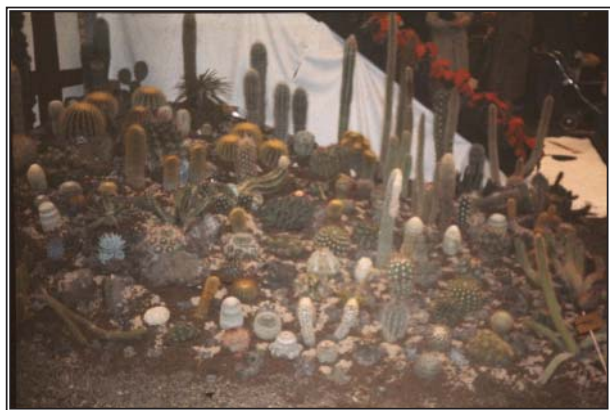
Øverst: *Agave filifera* blomstrede i efteråret 2014. Jeg antager, at den er ca. 30 år. Den ser stadig frisk ud, og der er dannet frøkapsler, men jeg er spændt på, om der kommer frø i kapslerne. Jeg frygter, at den går til efterfølgende.
Nederst: nærbillede af blomsterstanden

Øverst: *Agave celsii* blomstrede i foråret 2001 og var ca. 15 år gammel på det tidspunkt. Den overlevede blomstringen ved at sætte et nyt topskud, så jeg har planten endnu.
Nederst: nærbillede af blomsterstanden

Kaktusudstilling i Fyns Forum 1974.

Gartnernes Landsudstilling 1975.

Kaktusudstilling. Et medlems udstilling

I forbindelse med en flytning blev mine planter opbevaret i en tom svinestald. Alt gik fint hen over vinteren, men pludselig mistede jeg mange planter i foråret. Det viste sig, at ammoniakdampe trængte op fra gulve og ødelagde mange

planter, da det blev varmere. Det var trist at køre mange trillebøre ud med sorte, døende planter.

I anledningen af jubilæet, har jeg kigget lidt i de gamle medlemsblade siden starten. Ligeledes har jeg kigget i mine gamle papirer fra den aktive tid i den fynske lokalkreds. I 1986 havde Fynskredsen ca. 46 medlemmer, men blev desværre nedlagt for en del år siden, da det kneb med at få tilstrækkeligt med deltagere til vore gartneri- og medlemsbesøg.

Fyn er en grøn ø med tradition for mange gartnerier, herunder kaktusgartnerier, hvilket gjorde det muligt at tilrettelægge ture, så man på en lørdag kunne nå at besøge gartnerier og medlemmer. Georg Madsen i Otterup og Nicolai og Torben Sivertsen i Grindløse var oplagte steder at besøge, når samlingen skulle udvides. Begge gartnerier var relativt små, men havde mange spændende planter. Nye gartnerier kom til med storproduktion, men stadig med mange spændende planter. Alt i alt har der altid været et flot udbud på Fyn. Nå, selv om Fyn er verdens midtpunkt, så skulle vi også på "ekspeditioner til det fremmede". Af sted i biler til andre gartnerier, Månedalen i Hørsholm, Harald Mathiassen i Rødekro, Niels Peder Jacobsen i Mundelstrup og adskillige flere. I mange år kunne vi sammen med medlemmer fra Øst- og Sønderjylland fylde en bus, når vi skulle til "Klein Mexico" i Reinfeld i Tyskland for at handle.

I de "gode" år deltog Fynskredsen også i adskillige udstillinger primært sammen med fugleforeninger i Odense og Assens. I forbindelse med Gartnernes Landsudstilling i 1975 på GASA i Odense, blev kredsen bedt om at lave en udstilling. Vi fik oven i købet en guldmedalje. I flere år lavede vi store, fælles udstillinger. Senere lavede hver deltager sin egen lille stand. Fugleforeningen fik desværre samme

“sygdom” som kaktuskredsen, nemlig frafald i medlemmer, hvilket medførte at disse aktiviteter stoppede. Et par udstillinger f.eks. på et bibliotek er det dog blevet til.

På grund af faldende medlemstal blev det desværre vanskeligere at samle deltagere, og det endte med at Fynskredsen valgt at lukke for ca. 10 år siden. Der har dog efterfølgende været nogle få tilfælde, hvor en lille gruppe har mødtes under mere private forhold.

I oktober 2014 var der ca. 20 medlemmer på Fyn, og jeg håber, at det igen bliver muligt at få etableret en kreds på Fyn. Grundlaget for at mødes tre til fire gange årligt burde være til stede, men det kræver, at der er nogle få, der vil påtage sig et lille stykke arbejde, og mange der vil sørge for, at der bliver en god tilslutning.

Fortsat held og lykke til Nordisk Kaktus Selskab samt til medlemmerne med dyrkningen af kaktus og sukkulenter.

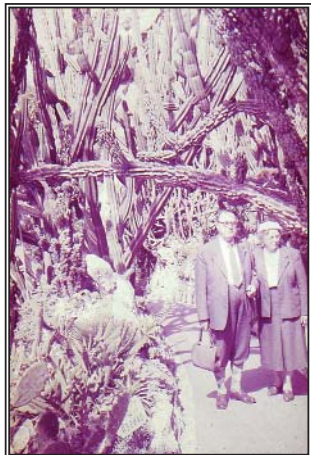

Kaktusudstilling 2001.

Feldborg gartneri på Fyn. Ovenfor *Dioscorea elephantipes* og herunder *Melocactus* sp. importeret fra Kina

Alte Kameraden

Tekst og foto: Kristen Barfod
Medlemsnummer: 39

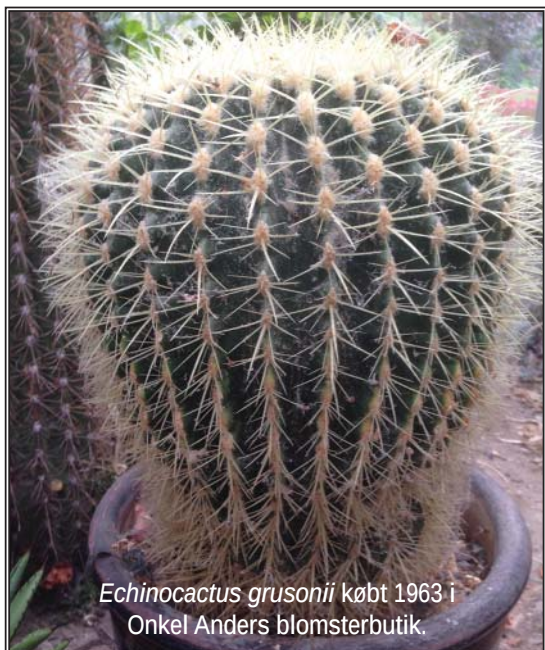
Tv. Farmor og th. Farmor og Mor i
Jardin Exotique, 1954

Forfatteren som ung kaktusentusiast på mors altan

Når man har været NKS-medlem siden Kreuzer Hansens dage (med afbrydelse i den mest hektiske tid med job og småbørn), så er der mange gamle venner i kaktussamlingen.

Egentlig var det min mor i Kolding, der begyndte på kaktussamleriet. Hun var sammen med min far og svigerforældrene ved Rivieraen og så Jardin Exotique i Monaco. Som man kan se af de gamle gulnede dias også dengang et imponerende syn. Hun købte nogle kaktusser, da de kom hjem igen og fik hurtigt en lille samling.

Echinocactus grusonii købt 1963 i
Onkel Anders blomsterbutik.

Jeg blev også opslugt af disse fascinerende planter og slæbte hjem til samlingen fra mit nye opholdssted i København, mens jeg læste på Landbohøjskolen.

Fra årgang 1963 lever stadig *Echinocactus grusonii* og *Mamillaria rhodantha*, mens *M. celsiana* og *M. bocasana* er smuttet.

Dengang var der masser af kaktus-pushere, alle blomsterhandlere havde nogle bakker med forskellig småplanter, som man ikke ser mere i handlen. *Mammillaria guerreronis* kunne man købe alle vegne, ligeså *M. pusilla*, *Cephalocereus senilis*, *Echinomastus mcdowellii* og *Espostoa lanata*. Nogle arter er ramt af eksportforbuddet af frø og planter fra Mexico, mens andre nok bare er gået af mode.

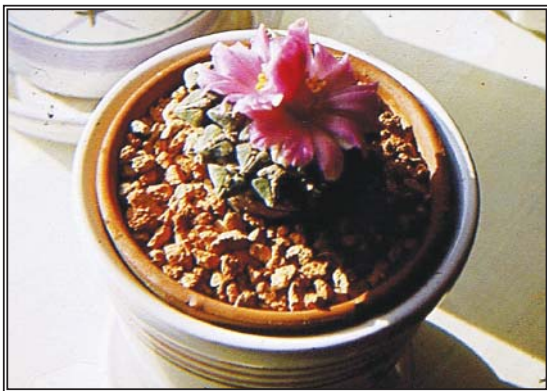
Blomsterhandlen Acacia lige ved siden af rådhuspladsen var et uundværligt punkt i trawleriet efter nye og sjældne arter. Det var i de dårlige gamle dage, hvor man kunne købe importplanter fra specielt Mexico og udbuddet var fint: *Ariocarpus kotschoubeyanus*, *Ariocarpus fissuratus*, *Solisia pectinata*, *Lophophora williamsii*, *Astrophytum asterias* og *ornatum*. Desuden en del planter podet på *Trichocereus spachianus*, som det var skikken dengang, selv *Lobivia*, *Rebutia*, *Gymnocahycium* og *Stenocactus* forhandlede man ofte podet.

Et andet fast holdepunkt var Thorvald Petersen på Jagtvej, som jeg passerede på cykel hver dag på vej fra Landbohøjskolen til Egmont kollegiet. Et andet sortiment end Acacias, men også mange sjove planter. Blandt andet fik jeg en *Notocactus haselbergii* podet på *Eriocereus*. Den blomstrede fint, men så underlig ud. Noto'en var en kugle på 20 cm på en stilk, der ikke var over 3 cm.

På Gammel Kongevej lå en lille meget beskedent udseende kaktusforhandler, hvor jeg blandt andet i 1966 fandt *Leuchtenbergia* (også en Mexico-import), *Coryphantha erecta* og

Spændende mexicanere fra Acacia,
Lophophora williamsii

Ariocarpus kotschoubeyanus

Leuchtenbergia principis fra Gl. Kongevej

Encephalocarpus strobiliformis og
Pelecyphora asseliformis

Homalocephala texensis fra Gl. Kongevej

Echinocereus scheerii fra Fjellerup

Echinocereus pentalophus
bare fordi den er så flot!

Homalocephala texensis, som alle er i god behold endnu, men den satans *Coryphantha* har ikke blomstret endnu, selvom den nu er trekvart meter lang.

Vi meldte os ind i NKS, dengang medlemsbladet var en duplikeret sort/hvid sag, som alligevel blev slugt med iver og interesse. Desværre er de gamle årgange forsvundet i tidens løb. Men der var mange gode tips om såning, stiklinger og artikler om interessante arter og slægter. Annoncerne fra kaktusgartnere satte os på sporet af Max Schleipfer i Tyskland, som drev et gartneri med et fint udvalg til meget rimelige priser. Niveaulet lå på 0,60 - 0,80 DM for almindelige planter som *Rebutia* og *Notocactus*. Vi kunne bruge det hele og bestilte hjem i kassevis. Hvert forår ankom en ny flok nye og spændende arter, alle i god stand og sunde og raske. Max forhandlede i begyndelsen også importplanter fra Mexico, men lagde det hurtigt på hylden på grund af problemer med overlevelse efter den hårde medfart med opgravning og lange forsendelsestider. Jeg har stadig en gammel *Ariocarpus fissuratus* med skråt afskåret pælerod, der stadig minder en om den mexicanske bondes spade.

Vi behøver kun at kigge på hinanden for at se, at kaktussamleriet bringer de sjoveste mennesker sammen. Hver gang jeg ser på min *Echinocereus scheerii* v. *gentryi*, mindes jeg Otto Schmidt, en gammel folkepensionist i Kolding med et lillebitte drivhus, som jeg tit besøgte for at kigge på blomster og bytte planter. Nu er de fleste af os selv folkepensionister, men forhåbentlig bliver der ved med at være nye, unge medlemmer, der går i fælden og bliver opslugt af kaktussernes forunderlige verden.

Kaktus-feberen får hurtigt så meget fat i en, at man glemmer sin naturlige tilbageholdenhed. Jeg husker et lille hus i Fjellerup (ved stranden på nordsiden af Djursland), hvor der i hvert eneste vindue stod en blomstrende *Echinocereus*

scheerii med de dejligste rosafarvede blomster. Jeg MÅTTE i 1968 mod min beskedne og tilbageholdende natur banke på mandens dør og fragte ham et eksemplar, som jeg siden har haft i blomst hvert år. Vi kender alle at stå i en af de andre samleres drivhus og kigge begærligt på ekstra-eksemplarer af det ene og det andet og til sidst være nødt til at sige: "Har du mange af dem?!", for at få manden til at forstå, at man ikke kan undvære en stump/stikling eller helst en hel plante.

Når man samler, får man hurtigt brug for ordentlig litteratur om emnet. Overgartner Nilaus Jensen fra Botanisk Have skrev en lille bog, som de fleste af os på et tidspunkt har stiftet bekendtskab med. Jeg var så heldig antikvarisk at få fingre i Knuth og Backebergs Kaktus ABC fra 1935, der var en fantastisk samling beskrivelser af de på den tid kendte arter. Knuth var greve på Knuthenborg Gods ved Bandholm, som nu er dyrepark. Han havde landets flotteste privatsamling, som desværre efter hans død led en krank skæbne. Nogle af planterne blev reddet af Botanisk Have, de store *Echinocactus grusoni*, der står i kaktushuset er så vidt jeg ved fra Knuths samling. En anden del af samlingen endte i Zoologisk Have, hvor de efterhånden gik til efter at have sygnet hen nogle år som udsmykning i terrariet og i flodhestehusets mørke.

Kaktus-nomenklaturen har altid været et diskussions/strids-spørgsmål. "Splittere", som opfatter enhver variation som en ny art og "Lumpere", som vil slå slægter sammen, som de fleste tydeligt kan se forskel på. Backeberg var en udpræget splitter og sloges i litteraturen uafsladeligt med Buxbaum, der var mere på Lumper-fronten. Det slag bølger som bekendt stadig frem og tilbage, så skal *Notocactus* med de røde støvfang slås sammen med *Parodia* med de hvid/gule støvfang, så skal *Echinocereus triglochidiatus* splittes op i 10 underarter, der flydende går over i hinanden.

Den gamle trofaste *Astrophytum ornatum*

Samme *Astrophytum ornatum* som ovenfor, med sine kønne gule blomster

Opuntia bergeriana er i dag et stort træ

Opuntia bergeriana
Den første stikling ses her til venstre og lige oven for, blot et lille udpluk af nogle af de dejlige blomster den hvert år pryder drivhuset med.

Opuntia scheerii i blomst for første og eneste gang.

Jeg har en gammel *Astrophytum ornatum* (Acacia 1964), som frustrerede mig i mange år ved ikke at ville blomstre, men nu er den ligeså pålidelig som geyseren "Old Faithful" i Yellowstone, hvert år er den der med silkeskinnende, gule blomster det meste af sommeren. Andre af de gamle er ikke til at regne med, jeg har en *Soehrensia bruchii* (Acacia 1966), der blomstrede 2-3 år omkring 1988-90 og ikke har villet makke ret siden.

Opuntia bergeriana, som jeg snuppede som stikling et sted i Sydfrankrig i 1966, er blevet til et kæmpeeksemplar med en stamme som en telefonpæl. Den har hundredevis af orangefarvede blomster hver sommer, mens *Opuntia scheerii* fra samme sted og år trives fint, men kun har blomstret en eneste gang.

Hver sommer glæder man sig over dem, der trives og blomstrer, og hver vinter ærgrer man sig over dem, der kradser af. Det er lige til at blive religiøs af. Man må citere psalmisten Kingo: "Sorrig og glæde, de gange tilhobe, lykke og ulykke følges på rad."

Men når frøkatalogerne og Hollandsturene nærmer sig, må man trøste sig med: "For de gamle, der faldt, er der ny overalt!"

50 år med kaktus og sukkulenter

Tekst og foto: Kaj Christiansen

Medlemsnummer: 16

Kaj Christiansen har været med i NKS siden "ruder kongen var knægt". Som det fremgår ovenfor har han medlemsnummer 16, hvilket klart understreger hans 50 årige medlemskab. For 10 år siden bragte jeg nedenstående artikel i "Kaktus og andre Sukkulenter" og jeg synes den stadig har sin berettigelse, derfor får I den en gang til. Red.

Min interesse for kaktus begyndte omkring 1963 på et tidspunkt da jeg havde en lille lejlighed i Mesinge, i nærheden af Kerteminde. Efterhånden som jeg fik besøgt alle blomsterhandlere, som kunne nås på en knallert, ja så var der kun kaktus i alle vores vinduer.

Det er utroligt så opfindsom man bliver, når der skal findes plads til planterne, tagvinduer kan godt bruges når de rigtige hylder bliver tilpasset, og man efterhånden får alle andre planter lempet ud, så der som en selvfølge kun er plads til kaktus.

Kaj får en hjertelig modtagelse af formand Hanna ved Årsmødet 2011

Da Nordisk Kaktus Selskab blev født, traf jeg en ældre kaktussamler i Odense ved navn Kurrild, han havde været medlem af en kaktusklub i Odense omkring 1930, og kendte flere ældre samlere i Odense, som jeg kunne besøge for køb af kaktus.

Mit besøg hos Joh. Sørensen forløb på følgende måde. Joh. Sørensen, som var omkring de 80 år, fortalte mig, at han havde samlet fra han var 6 år, og at det efterhånden kneb med at passe drivhuset. Han havde en stor lup, når han fortalte mig om planterne, og havde det håb, at en fra familien ville fort-

sætte samlingen, når han måtte opgive selv at passe det. Jeg ville jo gerne købe et par planter og der var da også nogle stykker i et hjørne, som jeg kunne få, men de lidt bedre planter var han endnu ikke indstillet på at skille sig af med. En auktion i foreningen, var for ham også en mulighed, når han fandt tiden inde.

Men sådan skulle det ikke gå. Da Joh. Sørensen døde, blev samlingen solgt for 300 kr til en for os i foreningen ukendt person, og vi hørte senere, at det hele gik til, den første vinter i en

MEDLEMSLISTE

1. Fru Lotus Wissing, sekretær, Porsøvang 28, Kgs. Lyngby	11f. 982675
2. B. Kroutzer Hansen, overlærer, Chr. Winthersvej 17, Odense	- 116175
sydamerikanske arter, især Gynocaulycium	
3. Fritz Bandmann, direktør, Bjulovågen 32, Stockholm-Enskede	- 917235
4. Åke Jönsson, docent, Fribovägen 2, Södertälje, Sverige	- 0755/10594
5. Arvid Sandell, fil. lic., Dag Hammarskjöldsg. Väg 1 F, Lund, Sverrig	- 0412/14421
6. G. Modson, gartner, Høregade 23, Otterup	- 200
7. Frk. Inga Hadland, Herikstad, Bryne, Jæren, Norge	- 81301
8. Otto Magle Pedersen, gartner, Athensvej 18, København S	- 01/551818
9. Peder (Sjberg), gartner, Andrup, Skeds pr. (Sjberg)	- 051/60225
10. H.L. Born, 581 Witten-Bannern, Bergheide 2, Deutschland	- 02302/51587
11. Ole Chr. Johansen, murerf., Gødegade 53, Fredericia	
Aylostera, Astroph., Notoc., Rebutia, Gynocaul., Lob., Mam.	
12. Fru Ruth Rasmussen, porcelænsdekoratør, "Lillevågen" Astrup pr. Skjern	Astrup 74 yden
13. Asger H. Schmidt, læge, antistyggehuset, Hornslyd	066/42711 nr. 12
Rebutia, Lob., Parodia. Vil gerne udveksle erfaringer	
14. Sv. Hjørn Pedersen, gartner, Korup Fyn	
15. Johs. Sørensen, snekker, Ellevøj 8, Odense	
16. Kaj Christiansen, snekker, Westend, Mesinge	
Rebutia, Lob.	
17. Otto Schmidt, Hjelmsvej 6, Kolding	- 055/20185
Mam., Parodia, Lob.	
18. Werner Albrecht, Askovang 13, Virum	- 853415

Medlemslisten fra det allerførste Kaktus-blad i 1965. OBS nr. 16!!

**En godt 50 år gammel "Nattens dronning" med 3 flotte blomster
fra Kaj Christiansen's samling.**

kolonihave.

Ja, en trist skæbne for en fin samling.

I forbindelse med den første generalforsamling i foreningen, havde vi en tur til Hamburg, med besøg i Klein Mexico, som var min første rigtige mulighed for køb af kaktus, så fra den tid af blev det jo lidt nemmere med kontakt til andre samlere m.m. især vores mange besøg hos gartner Madsen i Otterup og Sivertsen i Grindløse husker jeg med glæde.

En af mine første kaktus, var et lille skud af

"Nattens dronning", som jeg købte ved en blomsterhandler i Kerteminde. En plante jeg har endnu, som af hensyn til pladsen gentagne gange er formindsket, og som giver blomst de fleste år.

Min interesse for kaktus har været usvækket igennem årene, og jeg skal stadig også om vinteren se til tusserne hver dag. Og så er der jo foråret, som for mig er den bedste tid. Når knopperne begynder at vise sig, så mærker jeg i hele kroppen glæden ved at samle på kaktus.

**Kaj deltager i de fleste
årsmøder og deler der gerne
ud af sin store viden
om kaktus**

Frøplanter fra min samling - et tilbageblik

Sådan hed artiklen næsten også i KAKTUS nr. 4 i 1988.

Tekst og foto: Finn Larsen

Indmeldt i NKS i 1974

Forhistorien til dette er, at jeg gennem mange år har sået en hel del kaktus og sukkulenter, med et absolut boom for så længe siden som i 1977. Jeg blev medlem af NKS i 1974 efter at have set en adresse i Samlerens Store Kaktusbog, som jeg dengang lånte på Københavns Hovedbibliotek, da det stadigvæk lå på Kultorvet i København. Jeg mener at huske, at adressen var Otto Forums - den daværende kasserer i foreningen. Min kontakt til foreningen afstedkom et besøg af den daværende unge og nye formand - Peter Brandt Petersen på min adresse på Nørrebro. Jeg havde dengang et par enkelte kaktus i vindueskarmen, som var indkøbt hos Thorvald Petersens Handels-gartneri på Jagtvejen. Peter og jeg fik en hyggelig snak om planter og NKS. NKS åbnede for alvor dørene for min planteinteresse og jeg fik hurtigt indkøbt planter og frø på postordre. Dengang var det endda muligt at indkøbe vildtopgravede planter pr. postordre uden problemer, og jeg har flere gange, mod-

taget planter fra gartneriet Schmoll i Mexico, som udelukkende solgte planter indsamlet i naturen. Jeg har stadigvæk en plante fra dette gartneri - en *Pediocactus simpsonii*, som har klaret det i koldt drivhus siden halvfjerdsere.

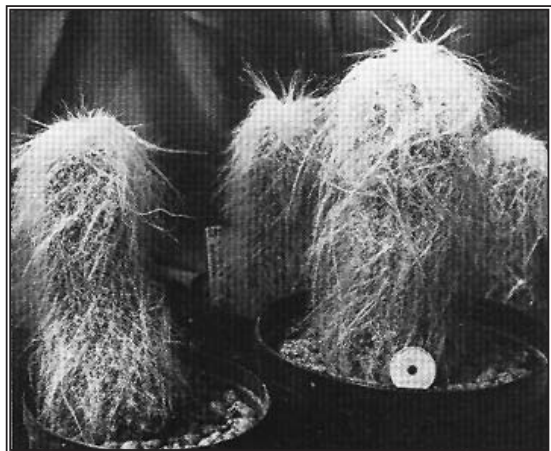
Nogle af mine frøplanter fra den tid voksede pænt til, og i 1988 skrev jeg en artikel om min succes med nogle af dem. Denne artikel kan ses i sin helhed som pdf fil på hjemmesiden under artikler, men billederne fra dengang har jeg dog scannet og bringer dem her som dengang - i sort/hvid sammen med farvebilleder af de samme planter i 2014:

Det at blive medlem af en forening, hvor medlemmerne var lige så nørdede med kaktus og sukkulenter som jeg selv, kunne jo ikke undgå at få stor indflydelse på mit liv med planter. De allerfleste foreninger har næsten alle i dag en form for medlemskrise og er i skarp konkurrence med den store mængde af information som findes på internettet. Man kan snildt spare sit medlemskontingent og finde de fleste oplysninger på nettet, men i bund og grund handler det om helt andre ting. At mødes med ligesindede et par gange om året og få en snak om, hvad der rør sig på plantefronten, udveksle planter og få inspiration fra andre er foreningens egentlige opgave. Den vigtige del får man kun anpart i som aktivt medlem af en forening. Hvor vil jeg hen med den snak? - jo, sådan helt automatisk, så finder man jo sammen med andre medlemmer, og det var lige præcis hvad vi gjorde i 1997. Et par medlemmer og jeg selv fandt sammen og rejste på plantesafari samme år til Namibia og i 1999 rejste vi til Mexico, hvor vi bl.a. så *Cephalocereus senilis* samt en masse andre planter i naturen. Nærmere betegnet var vi i Mezquitlan og her bliver

Pediocactus simpsonii
Importplante fra 70'erne.

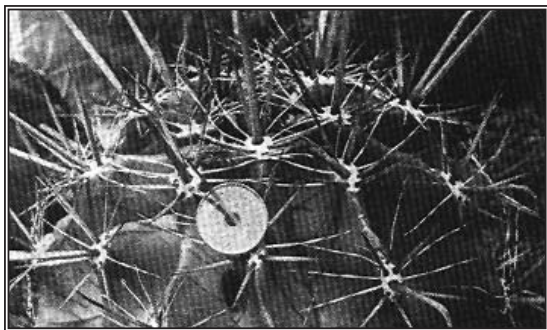
Cephalocereus meterhøj på relativ kort tid, da der både er varme og nedbør til stede og god plads til rødderne. Noget langsommere går det herhjemme, når rødderne er begrænset af en urtepotte.

Cephalocereus senilis i 1988 (sået 1977)

De samme *Cephalocereus senilis* i 2014

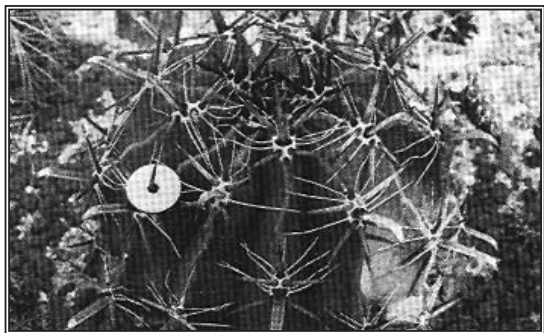
Ferocactus acanthodes i 1988 (sået i 1975) + en gammel 25 øre

Ferocactus acanthodes i 2014

Ferocactus acanthodes og *F. borridus* blev sået i 1974 i vindueskarmen på Kapelvej på Nørrebro. De må være mege hårdføre, da de har fulgt mig lige siden og overlevet kolde vintertemperaturer i mistbænk med installeret el-radiator. Blomstret har kun *F. borridus* - men mon ikke *F. acanthodes*

kommer efter det en skønne dag, størrelsen har den da fået.

Ferocactus horridus i 1988 (sået 1975)

Samme *Ferocactus horridus*
med blomst i 2013

Ferocactus horridus i 2014

Ferocactus acanthodes var. *pilosus* var ikke med i artiklen i 1988 - hvorfor ved jeg ikke, da de er sået allerede i 1975. Men det bliver der rådet bod på nu. Planten benyttes bl.a. i byerne i det nordlige Mexico, hvor de bruges som udsmykning af midterrabatten i byernes gader.

Ferocactus acanthodes var. *pilosus* sået 1975

Cycas taiwaniana i 1988 (sået 1978)

Cycas taiwaniana var navnet i Doug Rowlands frøkatalog for mange år siden. Planten var en sensation og jeg købte to frø som straks blev sået. Jeg husker Doug Rowlands frøkataloger med et væld af numre - både kaktus og sukkulenter. Det var spændende når frøkataloget dengang droppede ind af døren, og man kunne få dage til at gå, førend man havde besluttet sig

Cycas taiwaniana i 2014

for, hvilke frø der skulle bestilles. Den tidligere frøliste i vores blad var også bygget op omkring udvalgte arter fra Doug Rowlands katalog.

Men *Cycas taiwaniana*, som nok bare er en lokal økotype af *Cycas revoluta* voksede og voksede. Den får udeophold hele sommeren og bliver først sat ind i drivhuset, når vi har haft lidt nattefrost. Planten er ikke sart, men tåler selvfølgelig ikke frost og må installeres i drivhuset om vinteren med "hårbånd" på, for at reducere dens behov for plads. Det er noget med oprullede ærmer, arbejdshandsker og sækkevogn, da den efterhånden (incl. potte med våd jord) vejer det samme som jeg selv.

Nogle af planterne fra dengang er selvfølgelig døde i mellemtiden - en død som har skyldtes dårlig og for kold overvintring i årene før jeg fik bygget mine nuværende drivhuse med et ordentligt varmesystem. Det er jo det vi alle døjer med hvis vi har planterne i drivhus - OVERVINTRING. Og det leder mig jo straks til den næste tanke, nemlig at vor nu afdøde medlem Gunnar Ravn, som var uddannet smed tilbragte et par hyggelige dage hos mig, mens vi installerede oliefyr og radiatorer i drivhuset. Igen en god kontakt, jeg havde opnået netop gennem foreningen.

Og så er der alle de andre frøplanter, som ikke var med i artiklen i 1988. De har nok været for små dengang, men jeg har et par gode eksempler som skal med denne gang.

Copiapoa columna-alba blev podet som lille frøplante på *Selenicereus grandiflorus* og sidenhen på *Echinopsis (Trichocereus) pachanoi*. I dag skal man se godt efter for at finde underlaget. *Copiapoa* er ret hårdføre planter - men tåler selvfølgelig ikke frost. Fugtig overvintring og længere tid uden vand tåler de fint, så det er gode planter til samlinger i det fugtige nord. *Copiapoa* behøver man ikke at pøde - jeg har gjort det for at pace dem hurtigt frem til en rimelig størrelse.

Copiapoa pseudocoquimbana var. *vulgata* var ikke med i den første artikel, da denne plante ikke er

Copiapoa columna-alba (podet) sået i 1987

særlig spændende som lille. Planten vokser i nærheden af Coquimbo i Chile og er en af de mest grønne *Copiapoa*. Dette hænger sammen med at nedbørsmængden er lidt højere her mod syd og arten derfor ikke har udviklet en evne til at danne et tykkere vokslag som planterne i nord. Den afbildede plante er såmænd en lokal økotype af *C. coquimbana*. Da Karel Knize var yngre og mere aktiv i felten, indsamlede han en del forskellige økotyper bl.a. her ved Coquimbo. KK mente, at de alle burde have et andet slægtsnavn (*pseudocoquimbana*) og hver især en status som særlig varietet. Det er jo den fejl som flere selvlærte botanikere i tidens løb har begået, nok mest for at promovere sig selv og få sit navn trykt i bøgerne. I naturen er planterne i en population alle lidt forskellige. Korte torne - lange torne og nogle blomstrer endda med en anden farve, men det er helt naturligt og der behøver ikke være tale om nye arter i den anledning. Lever man som KK tillige af at sælge planter, kan det jo samtidig være en god fidus at have mange "nyfund" på sin plante- og frøliste.

Copiapoa calderana er sået i 1977 og har nok også været småkedelig i 1988. I dag er den, som det kan ses, mere præsentabel og ligner faktisk planter som de ses på voksestedet ved Caldera i Chile, dog ikke med så hvid farina (vokslag) som i naturen, da lyset under glas ikke fremmer dannelsen af voks og så mangler den naturlige sandblæsning, som gør farinaen attraktiv hvid.

Copiapoa calderana vokser i nærheden af byen Caldera i Chile, hvor den udvikler en fin hvid overflade. Billedet på næste side viser en plante sået i 1977. *Copiapoa calderana* blir lidt grønnere, når den står beskyttet under glas og ikke får dannet så meget voks. Ligeså er den beskyttet mod sandfugning, som gør vokslaget hvidt.

Den sidste plante er *Islaya copiapoides*. Planten er en lokal varietet af *Islaya islayensis*, som i naturen vokser på tågede fugtige områder af rent sand i det sydlige Peru og i det nordlige Chile. Jeg har selv været der, og jeg husker den tunge kolde tåge, som lå som en tyk dyne over omgivelserne det meste af formiddagen, indtil solen kunne brænde igennem. Egenskaber som får planterne

Copiapoa pseudocoquibana var. *vulgata*
(på egen rod) sået i 1977

Cylindropuntia calderana (på egen rod) sået 1977

til at trives med kulde og fugtighed i naturen, gør også Islaya til nemme planter i vore drivhuse.

Som jeg tidligere har nævnt har foreningen Nordisk Kaktus Selskab betydet rigtigt meget for, at jeg i alle årene har kunnet udvikle og øge interessen for kaktus og sukkulenter. Det må være konklusionen på dette tilbageblik og så er der bare tilbage at håbe på, at nogle udenfor NKS læser dette, og bliver inspireret til at melde sig ind og deltage i vores arrangementer.

Selv foreninger skal ligesom os andre følge med tiden for at kunne klare sig godt i samfundet. Mange foreninger dør med dalende medlemskab, hvilket vi også selv har prøvet. Desværre overlever ikke alle foreninger en sådan medlemskrise. NKS var en af første foreninger som introducerede det digitale medlemskab i 2013, hvilket må siges at have været en succes, idet vi i skrivende stund har 74 digitale medlemmer. Der er ingen tvivl om, at det er vejen frem og at antallet af medlemmer med blad langsomt vil forsvinde til fordel for det digitale medlemskab. Tilbage står vi så med en forening, der rent faktisk har overlevet og som kan nøjagtigt det

Cylindropuntia calderana med den flotte hvide farina, som kun ses på planter i naturen

samme som den altid har kunnet, men hvor udgifterne er blevet minimale.

Cylindropuntia copiapensis (egen rod) sået 1977

Retro

Tekst og foto: Peter Brandt Pedersen
Medlemsnummer: 472

Besøg i Botanisk Have i forbindelse med Årsmødet 1976.
Nilas Jensen yderst til højre og Frans Laursen lige til venstre for ham.

Dårlig overskrift - hele nummeret er retro. I begyndelsen af 1970 var selskabet blevet træt. Få numre, oversættelser fra især tyske blade. Men der var medlemmer. Omkring den tid blev begyndelsen til Sjællandskredsen dannet. Hukommelse - hukommelse! Frans Laursen, uden hvem Nordisk Kaktus Selskab nok var afgået ved en meget stille død, samlede nogle af foreningens sjællandske medlemmer til et stiftende møde.

Det blev begyndelse til den nuværende kreds. Møderne blev afholdt på det gamle Danmarks Akvarium. Tanken opstod, at generalforsamlingen skulle afholdes i København. Uden at gå i detaljer - et par af dem ikke smukke - blev resultatet, at foreningen "genopstod" med Frans som formand og økonomisk sponsor, Otto Forum Sørensen som kasserer, Kjeld Christian-

sen som redaktør og guderne må vide hvorfor mig, som bibliotekar.

På grund af arbejdspress bestemte Frans - han bestemte faktisk næsten alt, men på den karis-

Martha og Otto Forum Sørensen
i et af deres drivhuse

Helmut Broogh, er blot et af de navne som bør mindes i NKS's histore.

matiske måde, at jeg skulle være ny formand, og det gik der så 17-18 år med.

Vi nåede op på mere end 800 medlemmer og rigtig mange svenske og norske medlemmer.

Tidernes ugunst har reduceret denne og mange andre beslægtede foreningers medlemstal.

Et blad er godt og livsnødvendigt med tanke på det geografiske område. Men kredsene, og der blev rigtig mange af dem, var og er(?) livsnerven. Personlig kontakt og udveksling af erfaringer overgås ikke af andet.

Sjællandskredsen voksede sig stor. Seks møder i vinterhalvåret med foredrag. En julefrost, især de første år på Akvariet omgivet af tropisk saltvandsakvarier, var enestående. Senere blandt andet på grund af pladmangel, flyttede vi til Landbohøjskolens væksthuse.

Et tilbageblik uden navne, også selv om nyere medlemmer aldrig vil komme til at møde dem, er lidt kønsløst. Jeg vil gerne mindes et par nu afdøde. Som sagt var vi rigtig mange - aldrig under 25 til et møde. Og det var en palet med mange farver. Ingen husker vel Maria Crone mere, hun havde radioudsendelser om wienermusik, særdeles velklædt med masser af smykker og sølvgråt hår med blå, en frafalden nonne, en bodybuilderske og så fru Falk-Jensen. En summarisk beskrivelse; hun var ikke ung, lignede en overvægtig Karen Blixen uden at være kraftig og var fra det finere Frederiksberg.

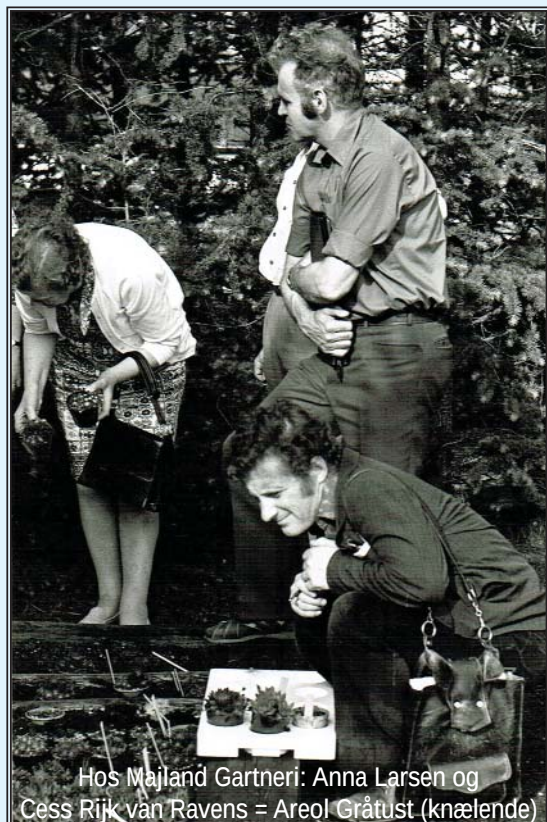
Julefrokost i Sjællandskredsen 2002 i Landbohøjskolens Væksthus

Før møderne kunne man stille spørgsmål, og hun havde næsten altid en plante med, som hun ikke mente trivedes så godt. Indlysende - den var død. Hun var lidt af en plage! Historien ville slutte her, eller rettere aldrig have stået, hvis jeg ikke havde set hende cykle! Dengang drejede man til venstre fra kørebanen sammen med bilerne. Den dødsforagt med hvilken hun behandlede bilisterne, fik mig til undres. Hvordan var hun blevet så gammel. Hun fortalte mig, at hun havde læst, at *Ferocactus* vokser på skiffer. Altså cyklede hun til Glostrup og købte skiffertagsten. Jeg blev imponeret også selv om skifferbjerge og skiffertagsten ikke er helt det samme. Men hun blev til sidst kørt ned, brækkede kraveben, en arm og en hel masse ribben. Hun forsvandt følgelig fra møderne et stykke tid. Imidlertid ringede hun til mig og fortalte om uheldet. De ville ikke udskrive hende. Derfor kravlede hun hjem - ca. 1 kilometer - da hun ikke mente, at hendes mand kunne finde ud af at vande planterne og fodre undulaterne. Fra det øjeblik kunne hun i mine øjne ikke gøre noget forkert. Det var i orden, når hun købte en plante af mig, at sige, at hun ikke ville betale for potten - dem havde hun nok af. Hendes *Euphorbia obesa* var som så mange andre død. Hun havde fået den af en søster bosiddende i Holland. Søsteren skulle komme, så hun ville gerne have nogle frø(!!) - hun fik dem, men klagede ca. 14 dage efter over, at jeg havde givet hende noget forkert frø. De var godt nok spiret, men lignede tændstikker! Godt - hun fik nye frø, men underholdt mig med, at det var mærkeligt, at Oluf Palme ikke var blevet myrdet Palmesøndag!! Der var mange andre, som skilte sig ud fra mængden. Som et lille kuriosum kom familien Hansen til næsten alle møderne. Familie og familie - det var nu familiens søn, der var vild med kaktus. Hans navn - Peer Hansen - det er vores nuværende kasserer!!

I 70'erne begyndte vi at arrangere ture. Den første var til Tyskland nærmere bestemt Kiel Botaniske Have og et møde hos Hans Keil i

Peter Majland til venstre og Frans Laursen til højre ved Årsmødet 1975 i Grindsted

Hos Majland Gartneri: Anna Larsen og Cess Rijk van Ravens = Areol Gråtust (knælende)

Årsmødet 1975. Planterne studeres nøje ved NKS's besøg hos Majland Gartneri

Et "familiefoto" fra et af besøgene hos De Herdt

Peter Brandt Pedersen ved De Herdt's udendørs urinal

Slesvig. Vi var 7. Det drejede sig om de tidligere nævnte 3 personer, der startede foreningen, plus deres ægtefæller og så mig. Jeg havde købt hus året før så penge var ikke mit bedste. Problemet løstes ved, at jeg sov i Frans

Laursens bil og havde medbragt en madpakke med 24 halve rugbrødsmadder med hamburgerryg! Pengene skulle bruges på planter, og det blev de.

Ved samme lejlighed hos Hans Keil kom der 4 jyder. En af dem hed og hedder stadig Peter Hansen. I mere end 40 år har vi byttet planter og i det hele taget haft enormt meget med hinanden at gøre. Turene blev længere og hvert år lavede Ib Holm og jeg nogle efterhånden ret berømte Tyskland/Holland/Belgiensture.

Måske det bedste gartneri lå i Belgien, De Herdt. Det var et Mekka. Et lille kuriosum, der ikke havde noget med planter at gøre, var den udendørs urinal! Alle skulle fotograferes der. Vi havde mange sjove oplevelser. I de første år kørte vi i St. Bededagsferien. Bussen kørte fra Fredericia torsdag aften - vi var i Tyskland ca. kl. 8 om morgenen og så i gang. Fredag aften til hotellet. Men et år var vores booking på Van der Valk i Breda slået fejl - gode råd var dyre, folk var sultne og trætte. Vagn Jacobsen tog sin pung op, kiggede i den og tilbød at betale for et nyt hotel - der var ca. 100.000 kr i hans pung! Så galt gik det ikke. Hotellet i Breda havde begået fejlen og skaffede os et andet hotel i kæden i Tilburg. Men vi måtte sove ret mange i hvert værelse. Maden første aften var også uforglemmelig - kyllingelår fra en hollandsk race der udmærker sig ved store lårmuskler til langdistanceløb. Vi blev mætte.

Jeg var enearrangør på en tur til England. Alt gik stort set problemfrit. Desværre var vi i Holland før spisetid og i Belgien efter! Folk var sultne. Redningen kom i Eeklo. En belgisk pølsevogn er ikke som en dansk. Masser af den belgiske nationalret, pommes frites med forskelligt til. Der var bare lige det minus, at han var ved at lukke og lignede en, der ville hjem. Jeg er en stor tilhænger af strøviden. Jeg spurgte ham om, hvordan Roger de Vlaeminck havde det (meget kendt cykelrytter fra byen), vi snakkede, og jeg fik mad, jeg vinkede de andre frem og der blev en lille kø. Han ville gerne lukke, så jeg spurgte til Eric, Rogers broder, som

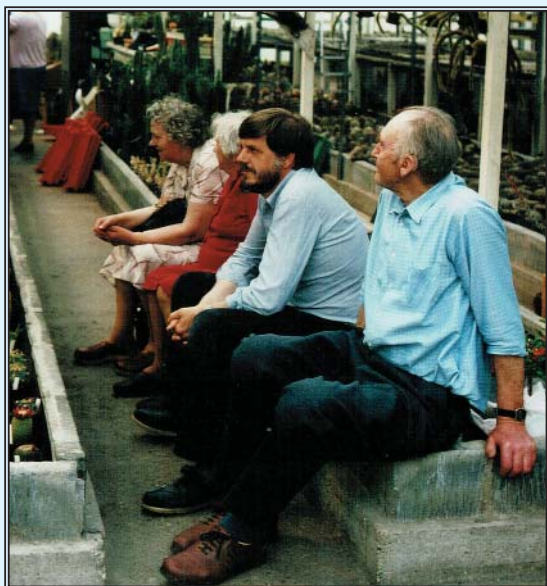
også var et stort navn. Mere mad til deltagerne. Emnet færdigt, så mit sidste es måtte op af lommen. Har Rik van Looy (også en kendt cykelrytter) stadig heste, og bor han stadig i Heerentals. De sidste fik også mad. Strøviden kan være nyttig.

Turene bød på mange små oplevelser, der viser forskellige sider af mange af deltagerne. På vej hjem fra Englandsturen var sidste stop hos De Herdt. De to brødre havde vi døbt Plante-De Herdt og Penge-De Herdt. Som navnet siger, havde de, når der var kunder, hver sin funktion. Anna Larsen havde som så mange andre forkøbt sig. De belgiske penge rakte ikke. Penge-De Herdt kunne godt bruge engelske penge. Han talte op - sedler og mønter - frem med lommeregneren. Det var heller ikke nok. Anna havde lidt D-Mark - heller ikke nok. Så prøvede hun med danske penge, det klarede han også - selv mønterne. Jeg spurgte, hvad han skulle med mønterne. Svaret var, at næste gang(?), der kom en kunde fra Danmark, ville han jo have byttepenge.

På tale om De Herdt. Første gang vi skulle besøge gartneriet, kunne vi ikke finde det. Det var længe før GPS. Men gartneriet lå ved Bolsedijk. Godt, vi fandt den ret lille flod med dige og en meget lille bro, der blev passet af en mand med kasket og guldsnore. Jeg gik hen til ham og spurgte på mit bedste fransk efter De Herdt, manden så skrækslagen ud, fordi vi var i den flamske del. Så på tysk - intet resultat - det samme med engelsk! En ældre dame havde blandet sig - heller ikke det lykkedes. Så kom Poul Bach fra Randers og på randrusiansk spurgte efter gartneriet. Det forstod de, og jeg ville ønske jeg fonetisk kunne gengive samtalen. Vi fandt gartneriet. På den tid havde vi et ritual om aftenen efter middagen. Alle, eller en del skulle have kaffe og calvados. Ikke Poul - i alle årene stod den på en Bessergenever, en Bloody Mary og det løse, og han holdt ud med de yngste. Vi var ikke specielt fortrukne, men lidt kom der dog ned.

Poul Bach(th.) m. fl. hos Hovens. Foto: Hans Keil

Fire deltagere hviler benene hos KATZE i 1985:
Stark, Ib, fru Larsen og Anna fra Aulum.
Foto: Hans Keil

Poul yndede at beskrive sig sådan: Mus i knæet - stær i øjnene - rotter på loftet. Lad det være hvad det var. Han så meget dårligt, og hans søn boede i Køge, og han besøgte ham - i bil! På spørgsmålet om hvordan han klarede det, var svaret, at han fulgte den hvide midterstribe på vejen! Poul døde fredeligt af alderdom!

Vilhelm Stark fra Christiansfeld var en voksen mand på mindst 1 meter og rigtig mange centimeter. Han var med på alle ture. Han havde bare lige et lille problem - slidgigt! Han bevægede sig med besvær med to krykkestokke.

Georg Madsen fra Otterup

Inge Clausen fra Månedalen ved Høsterkøb

Bent Jørgensen fra Vallensbæk

Odense Universitetsklíník arbejdede meget med dette problem i de år, og Stark var en af deres yndlingspatienter og var fast gæst to gange om året - de to krykkestokke blev til en og til ingen. Der var bare lige det, at Stark altid meddelte hospitalet, hvornår kaktusturen og årsmødet var. De to begivenheder havde højeste prioritet. Han døde en ønskedød, hvis der er noget, der hedder det. Han kom til årsmøde i Odense og havde det dårligt, rigtig dårligt. Han købte nogle planter og fik det dårligere. Koldsved og ligbleg. Han blev hentet i en ambulance og døde en eller to dage senere.

Gartnerier var anderledes på den måde, at der var mange. Sivertsen på Fyn, Jens Jensen i Sminge Vandmølle - ret speciel mand, der ikke mente podninger havde berettigelse, onde tunger fortalte ham, at han nok ikke kunne pøde - svaret 20 - 30 podninger af påske, pinse, julekaktusser på EN nattens dronning - ikke kønt men egenartet! Georg Madsen, Inge Clausen og Bent Jørgensen (nu Jan Berthelsen).

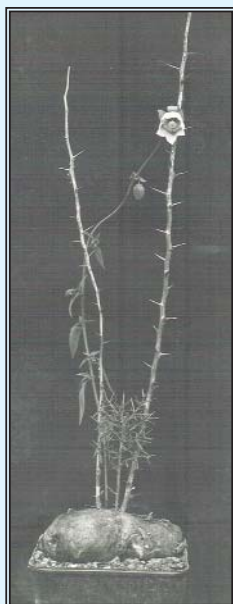
Jeg har koncentreret mig om Sjællandskredsen og enkelte af dens medlemmer, men et par andre er ikke til at komme udenom. Alt, alt for tidligt afdøde Jørgen Damgaard vil altid blive husket af dem, som kendte ham. Gartner i Botanisk Have og i besiddelse af en utrolig viden om alt i sukkulentverdenen. Terry Hewitt fra Holly Gate Nurseries kommenterede et besøg i haven overfor mig nogenlunde sådan. "Kew Gardens samling er større men dårlig vedligeholdet, Heidelberg har de mest sjældne planter levende og døde. I København er alt velpasset og levende." Så kan det vist ikke siges bedre. At Jørgen også var et behageligt og godt selskab, gør ikke mindet om ham dårligere.

Når jeg skriver dette, går det op for mig, hvor gammel jeg er blevet. Nogle vilkårlige personer og begivenheder nævnt, endnu flere udeladt. Lidt om bladet. Der var og er altid stofnød. Flere til at læse end til at skrive. Gamle numre vil dog afsløre, at der har været mange flittige leverandører. Jeg havde det held, at komme i forbindelse med diateksbestyreren hos The Chileans. Alan Craig var storleverandør af billeder, og han fik nogle af sine venner til at skrive. Georg Sydow fik mange til at interessere sig for vinterhårde kaktus. På et tidspunkt fik vi førstegangsbeskrivelse fra en Fred Brandt i Paderborn, vi var stolte og jeg oversatte med storfryd. Men hvorfor sendte han dem til os og ikke til KuaS - anså de han for uvederhæftig? Jeg begyndte at gøre oversættelserne kortere og kortere, så legen sluttede.

Jeg ved godt, at jeg har skrevet uhyggeligt meget i bladet. Der er to artikler, som jeg er ret glade for. Min oplevelse i Forum København til en udstilling af fugle, fisk og planter adstedkom lidt skriveri fra min hånd samt et billede af Den Lille Havfrue med en *Cleistocactus strausii*.

Kunne det være mere end passende i H. C. Andersens hjemland? Jeg fik en klage fra det kvindelige personale ved Berlins Botaniske Have i Dahlem. Jeg undlader, at delagtiggøre læseren i mit svar - indtil da udvekslede vi tidsskrifter - efter det var der tavshed.

Jeg var lidt træt af de lidt tynde førstebeskrivelser, så jeg lavede en selv af en fantasiplante - med det herostratiske navn

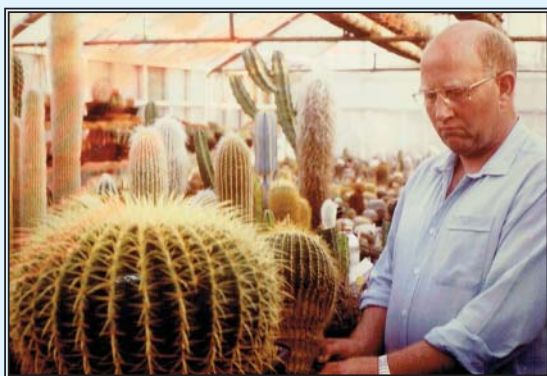
Pseudosolanum idiosyncrati - *campanufloroides* v. *viridispinae* eller mere mundret *Flatus rotundus cerebi*

Jørgen Damgaard var guide på flere ture til Sydafrika

Georg Sydow blandt nogle af sine vinterhårde kaktus

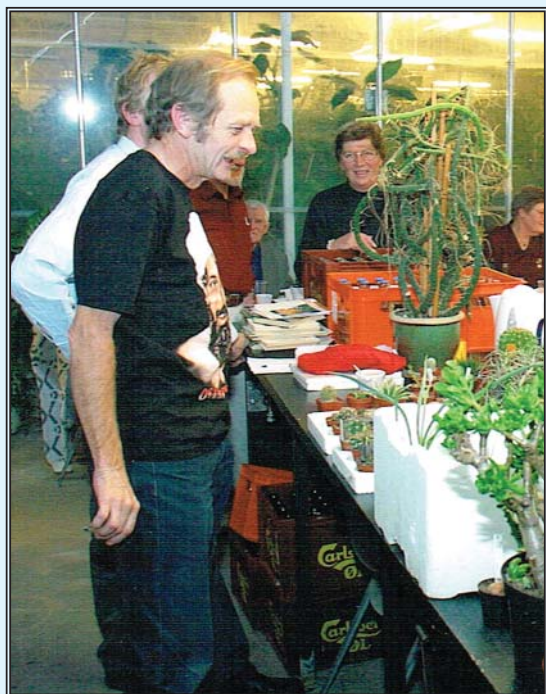
Gunnar Ravn, mangeårig bestyrer af NKS's indkøbscentral er også en af de mindeværdige personer i NKS's historie

Pseudosolanum idiosyncrati - *campanufloroides* v. *viridispinae* (Kaktus nr. 1, 1981) - måske lidt tåbeligt, men reaktionen fra en læser, Aksel Ansø,

var formidabel - han skrev *Flatus rotundus cerebi*, hvilket er smukt latin, som kan oversættes til "roterende fis i kasketten"

Retro er farlig - da jeg var lille var der sne om vinteren, og sommeren var altid god.

Peter Brandt Pedersen

Peter er som altid auktionarius ved Sjællandskredsens årlige julefrokost

Cleistocactus strausii (tv.) og Den Lille Havfrue som afstedkom både positive og negative reaktioner

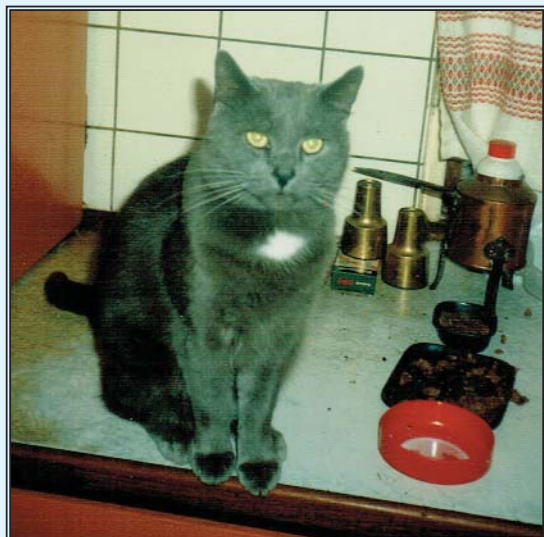

Foto til venstre: Sådan så den rigtige McKenzie ud. Tommy Hansen udødeliggjorde ham som konsulent i vignetform. McKenzie er død!

En jubilæumshilsen

Tekst og foto: Hans Keil
Medlemsnummer: 295

21015

Med denne flotte Euph. Lophogona
sendes en jubilæumshilsen
til de mange gode venner
i Nordisk Kaktus Selskab!
Hans Keil

NKS-Årsmøde i Slesvig 1986

Vort Kaktus-Selskabs årsmøder har altid været noget særligt. Ikke bare for planternes skyld, men lige så meget for at møde og være sammen med venner landet rundt. Bl.a. samledes vi i Grindsted, København, Aalborg, Odense og Haderslev.

Efter mindre kaktusmøder i Slesvig i 1973 og 1978, tog vi så beslutning om også at afholde NKS Årsmøde 1986 sydfor grænsen. Dette møde blev et puslespil for arrangørerne, men blev så vellykket, at det stadig huskes!

N.K.S.

ÅRSMØDE 1986

Tidspunkt: 7. - 8.6.1986

Sted: Gøttoft kro (Gasthof) ved Stien, i Sydslesvig

Pris: 275 kr. eller 75 DM incl. mad, overnatning og foredrag,
betales til mødets kasserer, Holger Schanfeld.

Program:

Lørdag, den 7.6.	13.00 - 14.00	Indkvartering
	14.15	Velkomst og kaffe
	16.00	Lysbilledforedrag v. Piltz (Planter)
	18.30	Lunch
	20.00	Jørgen Damgård Lysbilledforedrag om ASCLEPIA DACEAE
Derefter hygge-samvær, bl.a. med kaktusvenner fra Flensborg.		
Søndag, den 8.6.	8.00	Morgenmad
	9.00	NKS generalforsamling
	10.00	Lysbilledforedrag om samlerejse v. Piltz
	12.30	Middag
	13.45	Georg Sill: Middagsblomster i kultur
	15.00	Kaffe, restplanter, afslutning

1970 Denne kæmpestore "Knuthenborg-Grusonii" i Botanisk Have i København har lidt synlig skade efter en "kaktus-uen"

1965 Hans Keil bygger sit første kaktus-hus.
Foto: G. Keil

Oreocereus trolliikr. 5,00 Gymnocalsium tilcarensis kr. 3,00
 Notocactus muricatuskr. 3,00 Mamm. pringlei og neja-
 Notocactus floricomuskr. 3,00 pensis v. brevisetakr. 5,00
 tilbydes i fejlfrie eksemplarer. Porto ekstra. Begrænset lager.

B. Kreutzer Hansen, Chr. Winthersvej 17, 5000 Odense. Giro 18101.

Allerede før De når Hamborg, kan De finde vort kaktusgartneri »Klein Mexiko«. Vor LILLE virksomhed har altid et STORT sortiment af interessante planter til Dem!

De er velkommen til et besøg til enhver tid, undtagen mandag. Grupper helst forudanmeldelse. — Ingen forsendelser.

OTTO POUL HELLWAG KAKTUS GARTNERI

D- 2067 Reinfeld/Holsten Steinfeldter Heckkaten (vejen Reinfeld - Bad Segeberg)

OG ET SÆRLIGT TILBUD: Kaktusfrø får De meget fordelagtigt hos

RICHARD WARNEK RIVA - FRØ

D-2061 Pölitz ü/Bad Oldesloe

Vi modtager hele tiden nyhøstet frø. Skriv efter vor prisliste.

KAKTUS

Stort udvalg
 - også store og importplanter

Nyt:

Vildplanter fra Brasilien

Bent Jørgensen

Månedalen - Sandbjerg
 2970 Hørsholm

KAKTUS - SUKKULENTER HÆNGEPLANTER

Mange nye importplanter fra Texas

Åbent torsdag og fredag 10-17 - lørdag 9-12
 April planteliste kan rekvireres mod forud-
 betaling af kr. 2,00 til porto.

INGE CLAUSEN

gartneriet Månedalen
 Månedalen 2 - 2970 Hørsholm
 Tlf. (02) 89 28 93 kl. 8-9 og 17-18

KAKTUS OG FRØ:

Karlheinz Uhlig, 7053 Rommelshausen b. Stuttgart
 Lilienstrasse 5, Deutschland.

Forlang vor nye prisliste 1965 tilsendt.

Til vore nordiske kaktusvenner anbefaler vi specielt vore vinterhårde kaktusarter. De kan i ter tilstand ved afskærmning tåle indtil - 25° iflg. prøver:

Sclerocactus
 Echinocereus dasyacanthus
 Glandulicactus uncinatus var. wrightii
 Helianthocereus grandiflorus
 Neolloydia texensis
 Oreocereus trollii
 Tephrocactus i 6 forekkelige arter.

næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bor De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i
 KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

**Et udvalg
 af annoncer
 fra NKS's
 første år**

C. De Herdt, Kaphaanlei 80, MORTSEL - Antwerp, Belgium.

KAKTUS OG FRØ

Smukke frøplanter pr. stk. 8.- BF (1.10 kr.) Mange usædvanlige tilbud i podede planter som Sulcorebutia, Neochilenia, Copiapoa, Paro., Mamm., Echinocereus etc. pr. stk. 30.- BF = 4.40 kr. Stort udvalg i frø, f.eks. Mamm. 'boolii', cowperae, lousiae, wrightii, Turbinicarpus polaskii, Toumeyia papyracantha, Frailea cataphracta, Par. penicillata, Gymn. horridispinum m.fl. Nye og sjældne arter. Gratis prisliste sendes på forlangende. Sender over hele verden.

Kaktusfrøplanter direkte fra Mexico pr. luftpost.
 Betaling i DM eller dollar.
 Forlang venligst vort tilbud.

"QUINTA FDO. SCHMOLL"

Willi Wagner

Cadereyta de Montes, Qro.
 Mexico

H. VAN DONKELAAR SUCCULENTS WERKENDAM — HOLLAND

STORT UDVALG AF KAKTUS OG ANDRE SUKKULENTER, især MAMMILLARIA, GYMNO'S og PARODIA - samt LITHOPS, CONOPHYTUM og EUPHORBIA.

Vi sender Dem gerne både vor planteliste og frøliste på forlangende.

1985 Besøg i kaktus-gartneri
 Huib van Donkelaar, Werkendam.

Chefen på billedet!

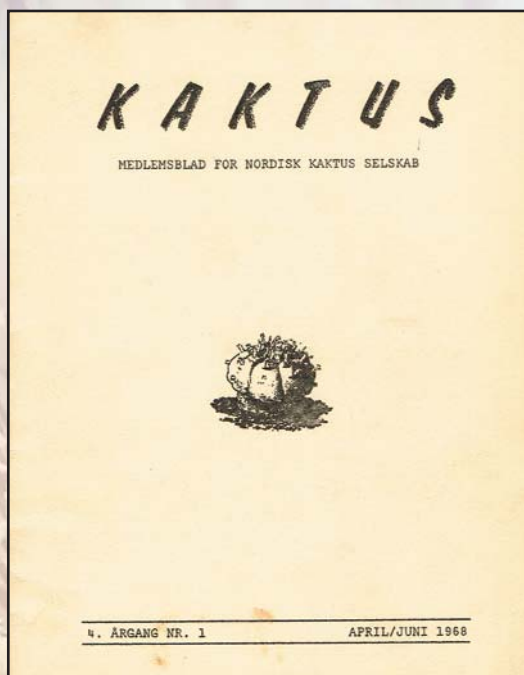
Foto: Hans Keil

QR-kode til NKS hjemmeside

QR-kode til NKS facebook

Forsiden af vores medlemsblad har ændret sig gennem tiden. Illustrationen på en af de første årgange, var som det ses ovenfor, en *Lophophora williamsii*

Indholdsfortegnelse for “Nordisk Kaktus Selskabs 50 års Jubilæum”

Nordisk Kaktus Selskab 1965-2015 - <i>Hanna E. Hansen</i>	side 3
NKS Tidslinie - <i>Hanna E. Hansen</i>	side 8
Agave - en gave i blomst - <i>Hans Dall</i>	side 9
Nordisk Kaktus Selskab. Sjællandskredsen - <i>Hans Dall</i>	side 11
Erindringsbilleder! - især om Østjyllandskredsen - <i>Bjarne Kjempeff</i>	side 13
NKS fejrer 50 års jubilæum - <i>Ebbe Skov</i>	side 17
Alte Kameraden - <i>Kristen Barfod</i>	side 21
50 år med kaktus og sukkulenter - <i>Kaj Christiansen</i>	side 26
Frøplanter fra min samling - et tilbageblik - <i>Finn Larsen</i>	side 28
Retro - <i>Peter Brandt Pedersen</i>	side 34
En jubilæumshilsen - <i>Hans Keil</i>	side 42
Annoncer fra gamle dage.....	side 43